

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

DOTYCZĄCA PROJEKTU
MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

OSIEDLA ZWYCIĘSTWA W POZNANIU

OPRACOWANIE:

ZESPÓŁ OPRACOWAŃ ŚRODOWISKOWYCH

MGR INŻ. ANNA MOCZKO

WSPÓŁPRACA

MGR KRYSZYNA BEREZOWSKA-APOLINARSKA - AKUSTYKA
BIEGŁY Z LISTY WOJEWODY WLKP. NR 0006

POZNAŃ, CZERWIEC 2012 R./ SIERPIEŃ 2012.R. *

* NINIEJSZA PROGNOZA UWZGLĘDNIŁA OPINIĘ ZŁOŻONĄ DO PROGNOZY PROJEKTU MPZP.

• **SPIS TREŚCI**

1.	WPROWADZENIE	3
1.1.	Informacje wstępne.....	3
1.2.	Podstawy formalno-prawne opracowania	3
1.3.	Cel i zakres merytoryczny opracowania	3
1.4.	Wykorzystane materiały i metody pracy	3
2.	CHARAKTERYSTYKA ORAZ STAN ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO	6
2.1.	Położenie, użytkowanie i zagospodarowanie terenu	6
2.2.	Rzeźba terenu	7
2.3.	Budowa geologiczna i warunki gruntowe.....	7
2.4.	Warunki wodne	7
2.5.	Szata roślinna.....	8
2.6.	Świat zwierzęcy	8
2.7.	Gleby	9
2.8.	Klimat lokalny	9
2.9.	Dziedzictwo kulturowe	10
2.10.	Jakość powietrza atmosferycznego	11
2.11.	Klimat akustyczny	12
2.12.	Jakość wód	14
3.	ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTU PLANU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE USTAWY O OCHRONIE PRZYRODY	15
4.	INFORMACJA O GŁÓWNYCH CELACH I ZAWARTOŚCI PROJEKTU PLANU	16
4.1.	Cel opracowania projektu planu.....	16
4.2.	Ustalenia projektu planu	16
4.3.	Powiązanie ustaleń projektu planu z innymi dokumentami.....	19
4.4.	Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji ustaleń projektu planu.....	20
5.	CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, KRAJOWYM I LOKALNYM ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	21
6.	PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA USTALEŃ PROJEKTU PLANU NA ŚRODOWISKO	24
6.1.	Oddziaływanie na powierzchnię ziemi.....	24
6.2.	Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne	25
6.3.	Oddziaływanie na różnorodność biologiczną	26
6.4.	Oddziaływanie na szatę roślinną i świat zwierzęcy.....	27
6.5.	Oddziaływanie na ludzi.....	28
6.6.	Oddziaływanie na krajobraz.....	29
6.8.	Oddziaływanie na powietrze	32
6.9.	Oddziaływanie na dziedzictwo kulturowe.....	33
6.10.	Oddziaływanie na dobra materialne	33
6.11.	Oddziaływanie na obszary chronione, w tym obszary Natura 2000.....	33
6.12.	Oddziaływanie transgraniczne.....	33
7.	PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA	34
8.	ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE MPZP	34
9.	WNIOSKI	34
10.	STRESZCZENIE	35

ZAŁĄCZNIKI GRAFICZNE

1. Granica obszaru objętego opracowaniem mpzp na tle ortofotomapy miasta Poznania (2002/2004 r.)
2. Hipsometria
3. Mapa glebowa
4. Geologia
5. Zasięg oddziaływania hałasu samochodowego w porze dziennie-wieczorno-nocnej (LDWN) – w stanie istniejącym
6. Zasięg oddziaływania hałasu samochodowego w porze nocnej (LN) – w stanie istniejącym
7. Zasięg oddziaływania hałasu tramwajowego w porze dziennie-wieczorno-nocnej (LDWN) – w stanie istniejącym
8. Zasięg oddziaływania hałasu tramwajowego w porze nocnej (LN) – w stanie istniejącym
9. Dokumentacja fotograficzna obszaru opracowania
10. Projekt mpzp osiedla Zwycięstwa w Poznaniu, MPU 2012r.

1. WPROWADZENIE

1.1. Informacje wstępne

Prognoza oddziaływania na środowisko dotyczy projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego osiedla Zwycięstwa w Poznaniu. Projekt opracowywany jest na podstawie uchwały Nr CVI/1218/IV/2006. Rady Miasta Poznania z dnia 24 października 2006 r.

Projekt planu położony jest w północnej części Poznania i obejmuje obszar osiedla Zwycięstwa, z wyłączeniem jego północnego fragmentu. Fragment północny osiedla Zwycięstwa objęty został projektem mpzp dla obszaru „III RAMA KOMUNIKACYJNA odcinek północny” w Poznaniu.

Powierzchnia terenu objętego projektem mpzp osiedla Zwycięstwa wynosi około 39 ha.

1.2. Podstawy formalno-prawne opracowania

Obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko wynika z ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*¹. W myśl powyższej ustawy, prognoza oddziaływania na środowisko stanowi podstawowy dokument, niezbędny do przeprowadzenia postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji polityki, strategii, planu lub programu. Zgodnie z art. 51 ust. 1, organ administracji opracowujący m.in. projekt planu zagospodarowania przestrzennego sporządza prognozę oddziaływania na środowisko.

Na obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko dotyczącej projektu planu miejscowego wskazuje również art. 17, pkt. 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*², zgodnie z którym wójt, burmistrz albo prezydent miasta „sporządza projekt planu miejscowego (...), wraz z prognozą oddziaływania na środowisko”. Stosownie do tej ustawy, projekt planu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko przedkładane są instytucjom i organom właściwym do zaopiniowania i uzgodnienia projektu planu, a także są przedmiotem społecznej oceny – podlegają wyłożeniu do publicznego wglądu.

1.3. Cel i zakres merytoryczny opracowania

Głównym celem sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko jest wskazanie przewidywanego wpływu na środowisko, jaki może mieć miejsce na skutek realizacji dopuszczonych w projekcie planu form zagospodarowania przestrzennego. W tym celu, w prognozie ocenia się relacje pomiędzy przyjętymi w projekcie planu rozwiązaniami planistycznymi a uwarunkowaniami środowiska przyrodniczego oraz aspektami gospodarczymi i społecznymi, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju.

W prognozie oddziaływania na środowisko, analizie i ocenie podlega projekt uchwały w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (tekst) wraz z rysunkiem, stanowiącym załącznik graficzny uchwały. Szczegółowy zakres informacji wymaganych w prognozie określa art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*. Stosownie do wymogu art. 53 ww. ustawy, zakres i stopień szczegółowości informacji zawartych w niniejszej prognozie został uzgodniony z właściwymi organami, wskazanymi w art. 57 i 58 ustawy – Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Poznaniu (pismem WOO-III.411.157.2011.AK z dnia 01.04.2011) oraz Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Poznaniu (pismem NS-72/1-99(1)/11 z dnia 25.03.2011).

1.4 Wykorzystane materiały i metody pracy

Przy opracowaniu niniejszej prognozy wykorzystano następujące materiały źródłowe:

Literatura:

¹ Dz. U. Nr 199, poz. 1227 z dnia 7 listopada 2008 r. ze zmianami

² Dz. U. Nr 80, poz. 717 ze zmianami

- Kondracki J., *Geografia Polski. Mezoregiony fizyczno-geograficzne*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1994,
- Jeż J., *Przyrodnicze aspekty bezpiecznego budownictwa*, Wydawnictwo Politechniki Poznańskiej, Poznań 2001,
- Szponar A., *Fizjografia urbanistyczna*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2003,
- Seneta W., Dolatowski J., *Dendrologia*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1997,
- Wśród zwierząt i roślin, Kronika miasta Poznania, Wydawnictwo Miejskie, Poznań 2002.

Materiały kartograficzne:

- mapa zasadnicza dla obszaru planu w skali 1:1000,
- mapa ewidencyjna gruntów w skali 1:1000,
- mapa glebowo-rolnicza,
- mapa hydrograficzna w skali 1:50 000, ark. N-33-130-D Poznań, Główny Urząd Geodezji i Kartografii, 2001,
- mapa sozologiczna w skali 1:50 000, ark. N-33-130-D Poznań, Główny Urząd Geodezji i Kartografii, 2004,
- mapa topograficzna w skali 1: 10 000, ark. N-33-130-D-b-3 Poznań-Piątkowo, Główny Urząd Geodezji i Kartografii, 1998,
- szczegółowa mapa geologiczna Polski w skali 1:50 000, ark. 471 - Poznań N-33-130-D, Państwowy Instytut Geologiczny, 1990.

Akty prawne:

- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150 ze zmianami),
- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, o udziale społeczeństwa, w ochronie środowiska i ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. Nr 199, poz. 1227 ze zmianami),
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (Dz. U. z 2012 r., poz. 647),
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody* (Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220 ze zmianami),
- Ustawa z dnia 13 września 1996 r. *o utrzymaniu czystości i porządku w gminach* (Dz. U. z 2005 Nr 236, poz. 2008 z późniejszymi zmianami)
- Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. *o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami* (Dz. U. Nr 162 poz. 1568 ze zmianami),
- Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. *Prawo wodne* (Dz. U. z 2012 r. poz. 145),
- Rozporządzenie Nr 39/07 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 31 grudnia 2007 r. *w sprawie określenia programu ochrony powietrza dla strefy – aglomeracja Poznań* (Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 4, poz. 61 z dnia 31 stycznia 2008 r.),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. *w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku* (Dz. U. Nr 120, poz. 826),
- Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. *Prawo budowlane* (Dz. U. z 2010 r., Nr 243, poz. 1623, tekst jednolity, ze zmianami),
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. *w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie* (Dz. U. Nr 75, poz. 690, ze zmianami),
- Dyrektywa Rady z dnia 21 maja 1991 r. *dotycząca oczyszczania ścieków komunalnych* (91/271/EWG),
- Dyrektywa Rady z dnia 21 maja 1992 r. *w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory*, Europejską Siecią Ekologiczną Natura 2000 jako obszar „Fortyfikacje w Poznaniu” (PLH300005) (92/43/EWG),
- Dyrektywa Rady z dnia 27 września 1996 r. *w sprawie oceny i zarządzania jakością otaczającego powietrza* (96/62/WE),
- Obwieszczenie Ministra Środowiska *w sprawie stawek opłat za usunięcie drzew i krzewów oraz stawek kar za zniszczenie zieleni na rok 2012* z dnia 13 października 2011 r. (M. P. Nr 95, poz. 963).

Dokumenty, inne dostępne opracowania:

- projekt Uchwały Rady Miasta Poznania w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego osiedla Zwycięstwa w Poznaniu, MPU 2012,
- Uchwała Nr CVI/1218/IV/2006 Rady Miasta Poznania z dnia 24 października 2006 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego osiedla Zwycięstwa w Poznaniu,
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Poznania, Uchwała Nr XXXI/299/V/2008 Rady Miasta Poznania z dnia 18 stycznia 2008 r.,
- Program ochrony środowiska miasta Poznania na lata 2009-2012, Uchwała Nr LIV/729/V/2009 Rady Miasta Poznania z dnia 12 maja 2009 r.,
- Uchwała LVIII/780/V/2009 Rady Miasta Poznania z dnia 7 lipca 2009 r. w sprawie przyjęcia Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Miasta Poznania,
- Mapa akustyczna miasta Poznania wraz z programem ochrony środowiska przed hałasem, Etap I: Mapa akustyczna m. Poznania (2007), Etap II: Program ochrony przed hałasem (POH) (2008), Centrum Badań Akustycznych, Fundacja Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, Poznań, czerwiec 2008, Uchwała Nr XLIII/521/V/2008 Rady Miasta Poznania z dnia 14 października 2008 r. (Dz. U. Woj. Wlkp. z dnia 24 listopada 2008 r. Nr 200, poz. 3281),
- Dane o natężeniach ruchu pojazdów samochodowych dla prognozy: ul. Lechicka, ul. Połabska, Al. Solidarności i ul. Księcia Mieszka I,
- Wyniki szacunkowych obliczeń akustycznych zasięgu oddziaływania hałasu samochodowego w perspektywie: ul. Lechicka, ul. Połabska, Al. Solidarności i ul. Księcia Mieszka I,
- Raport o stanie środowiska w Wielkopolsce w roku 2008, 2009, 2010, Biblioteka Monitoringu Środowiska, WIOŚ, Poznań 2009, 2010, 2011,
- Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim za rok 2011, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu, Poznań 2012,
- Chmal R., *Objaśnienia do szczegółowej mapy geologicznej Polski, 1:50000, arkusz Poznań (471)*, Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa 1997,
- Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe na potrzeby miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego III ramy komunikacyjnej – odcinek północny w Poznaniu, oprac.: J. Postaremczak, Kościan, październik 2005 r.,
- Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe na potrzeby miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru Osiedla Zwycięstwa w Poznaniu, oprac.: mgr J. Postaremczak, Kościan, grudzień 2006 r.,
- Prognoza oddziaływania na środowisko dotycząca projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru „III rama komunikacyjna – węzeł Obornicka” w Poznaniu, oprac.: mgr M. Mielcarek, mgr M. Chorążewicz, Poznań, luty 2008 r.,
- Prognoza skutków wpływu ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Za Fortem” w Poznaniu na środowisko przyrodnicze, oprac.: mgr A. Czaban, Poznań, 2000 r.,
- Prognoza oddziaływania na środowisko dotycząca projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru „III rama komunikacyjna – odcinek północny” w Poznaniu, oprac.: mgr Maria Mielcarek, Mirosława Pabel, Poznań, marzec 2010 r.

Inne źródła:

- wizje terenowe (styczeń 2012 r.)
- dokumentacja fotograficzna (MPU, wrzesień 2007, czerwiec 2011)
- <http://www.poznan.pios.gov.pl>
- www.zkzl.poznan.pl
- SIP miasta Poznania (ZGIKM GEOPOZ)

Powyższe materiały w połączeniu z przeprowadzonymi wizjami terenowymi pozwoliły na opracowanie charakterystyki stanu funkcjonowania środowiska w podziale na poszczególne komponenty.

Prognozę oddziaływania na środowisko sporządzono przy zastosowaniu metody indukcyjno-opisowej, polegającej na charakterystyce istniejących zasobów środowiska oraz łączeniu w całość posiadanych informacji o dotychczasowych mechanizmach funkcjonowania środowiska i wskazaniu, jakie potencjalne skutki mogą wystąpić w środowisku, w wyniku realizacji ustaleń planu.

Posłużono się również metodą porównawczą, wykorzystując wiedzę o funkcjonowaniu środowiska jako całości. Skonfrontowano zaproponowane rozwiązania planistyczne z istniejącymi

uwarunkowaniami środowiskowymi. Prognozę oddziaływania na środowisko przedstawiono w zakresie, jaki umożliwia obecny stan dostępnej informacji o środowisku oraz w kontekście ustaleń projektu planu.

2. CHARAKTERYSTYKA ORAZ STAN ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

2.1. Położenie, użytkowanie i zagospodarowanie terenu

Obszar opracowania położony jest w północnej części Poznania. Obejmuje teren ograniczony ulicami: Al. Solidarności, Księcia Mieszka I i Połabska (z wyłączeniem tych ulic) oraz północną częścią osiedla Zwycięstwa, objętą projektem mpzp. III RAMA KOMUNIKACYJNA odcinek północny” w Poznaniu, przylegającą do ul. Lechickiej. Powierzchnia terenu objętego planem wynosi około 39 ha. Sąsiedztwo analizowanego obszaru stanowią:

- od wschodu - tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej (osiedla Wichrowe Wzgórze),
- od północy - część osiedla Zwycięstwa nie objęta projektem planu, przylegająca do ul. Lechickiej, na północ od ul. Lechickiej: tereny Rodzinych Ogrodów Działkowych im. 23 lutego, na północny-wschód teren Fortu V i na północny-zachód teren Fort Va,
- od zachodu trasa Poznańskiego Szybkiego Tramwaju (PST), a za nią centra handlowe „Plaza” i „Pestka” oraz tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
- od południa tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej (os. Powstańców Warszawy i os. Przyjaźni) oraz park im. Władysława Czarneckiego.

Obszar opracowania znajduje się w niedalekiej odległości od centrum miasta, pośród gęstej, wysokiej i średniowysokiej zabudowy blokowej innych osiedli winogradzkich.

W otoczeniu terenu objętego opracowaniem obowiązują: mpzp „III RAMA KOMUNIKACYJNA – węzeł Obornicka” w Poznaniu i mpzp obszaru „Za Fortem” w Poznaniu oraz przygotowany został projekt mpzp obszaru „III rama komunikacyjna odcinek północny” w Poznaniu.

Granice projektu mpzp wskazano na załączniku 1 prognozy.

Obszar projektu planu osiedla Zwycięstwa w Poznaniu charakteryzuje się dość wysokim stopniem zainwestowania oraz stosunkowo jednorodną strukturą funkcjonalną. Znajdująca się w granicach obszaru opracowania zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna kształtuje się na wysokości od pięciu do szesnastu kondygnacji, przy czym szesnastu pięter wysokości sięgają skrajne wieżowce od strony Al. Solidarności, z kolei pozostałe budynki – znajdujące się w części wschodniej i zachodniej osiedla – to zabudowa pięciokondygnacyjna.

Pośród zespołu zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, znajduje się zabudowa usługowa, zwykle parterowa lub dwukondygnacyjna. W centralnej części osiedla, w otoczeniu parku, znajduje się kościół pod wezwaniem Matki Boskiej Zwycięskiej. W pobliżu północnej granicy osiedla zlokalizowana jest zabudowa zespołu szkół: Szkoła Podstawowa nr 12 i Gimnazjum nr 7, wraz z infrastrukturą (ogrodzone boiska sportowe ze sztuczną nawierzchnią, place zabaw itp.) oraz Przedszkole nr 181. We wschodniej części osiedla mieści się Przedszkole nr 175. W części północno-zachodniej projektu mpzp mieszczą się zabudowa usługowa – przychodnia zdrowia. Przy zachodniej granicy projektu planu, w zabudowie pawilonowej zlokalizowane są usługi handlu („Biedronka”) i różnego rodzaju usługi, takie jak: poczta, gabinet kosmetyczny, zakład fryzjerski, kwaciarnia, usługi gastronomiczne („KFC”), stacja benzynowa. Przy południowej granicy opracowania, wewnątrz osiedla, znajduje się budynek administracji Poznańskiej Spółdzielni Mieszkaniowej „Winogrady”. W bezpośrednim sąsiedztwie Al. Solidarności zlokalizowanych jest pięć parterowych pojedynczych niewielkich pawilonów lub kiosków, w których mieszczą się drobne usługi handlu i rzemiosła.

Parkowanie w obszarze opracowania odbywa się głównie na parkingach ogólnodostępnych oraz przy ulicach wewnętrznych. Ponadto, centralnie wewnątrz osiedla funkcjonuje jeden duży, strzeżony parking dla samochodów osobowych. W granicach projektowanego mpzp zlokalizowane są również wydzielone stacje transformatorowe.

Osiedle posiada dobrze rozwiniętą infrastrukturę społeczną i techniczną. Na uwagę zasługuje również bogata zieleń osiedlowa. Tworzy ją wewnętrzny osiedlowy park oraz zlokalizowane między poszczególnymi budynkami i pawilonami urządzone trawniki, skwery, aleje oraz skupiska drzew. Ukształtowana zieleń poprawia fizjonomię krajobrazu „osiedla blokowego” oraz wpływa pozytywnie na jakość życia mieszkańców osiedla.

Obecny stan zagospodarowania terenu udokumentowano fotografiami zamieszczonymi w załączniku 9 prognozy.

2.2. Rzeźba terenu

Według Kondrackiego (1994) obszar opracowania położony jest w makroregionie Pojezierze Wielkopolskie (315.5), mezoregionie Pojezierze Poznańskie (315.51) oraz mikroregionie Równina Poznańska (315.516).

Pod względem geomorfologicznym teren opracowania położony jest w obrębie zurbanizowanej części wysoczyzny morenowej pochodzenia lodowcowego (Wysoczyzna Poznańska). Teren jest stosunkowo płaski, ze skłonem z północy na południe. Pod względem hipsometrycznym, obszar planu położony jest na wysokości w przedziale 89,9 - 92,9 m n.p.m.

Rzeźbę terenu obszaru opracowania przedstawiono na załączniku 2 prognozy.

2.3. Budowa geologiczna i warunki gruntowe

W budowie geologicznej dominują czwartorzędowe plejstoceńskie gliny zwałowe oraz zajmujące nieco mniejszą powierzchnię (w południowo-wschodniej części obszaru opracowania) piaski lodowcowe na glinach zwałowych zlodowacenia północnopolskiego.

Pod względem geotechnicznym są to grunty spoiste (lodowcowe), głównie piaski gliniaste i gliny piaszczyste, rzadziej gliny pylaste z wkładkami piasków, otoczków i głazów, wytworzone w czasie stadiau leszczyńsko-pomorskiego zlodowacenia północnopolskiego. Ich miąższość kształtuje się powyżej 5 m. Są to grunty o konsystencji przeważnie twar doplastycznej i półzwartej, przydatne pod zabudowę o dość dobrych parametrach geotechnicznych, wystarczających dla bezpośrednich posadowień większości standardowych obiektów budowlanych (podpiwniczonych, kilkukondygnacyjnych budynków). Nielicznie występujące piaski lodowcowe, zalegające na glinach zwałowych, posiadają miąższość w granicach 3 m.

Budowę geologiczną obszaru opracowania przedstawiono na załączniku 4 prognozy, stanowiącym fragment szczegółowej mapy geologicznej³.

2.4. Warunki wodne

Wody powierzchniowe

Obszar opracowania w całości należy do dorzecza rzeki Warty. Zgodnie z mapą hydrograficzną⁴, przez jego obszar południkowo (prawie równolegle do ul. Księcia Mieszka I) przebiega dział wodny III rzędu, dzielący obszar na dwie jednostki hydrograficzne. Zachodnia część terenu należy do naturalnej zlewni Bogdanki, a wschodnia część położona jest w zlewni III rzędu kolektora ul. Serbskiej.

Na obszarze opracowania nie występują zbiorniki i ciek wodne oraz urządzenia melioracji podstawowej i szczegółowej.

Wody podziemne

Badany obszar położony jest w zasięgu udokumentowanego obszaru zasobowego wód podziemnych rejonu Piątkowa, Podolan i Strzeszyna⁵.

System wodonośny piętra trzeciorzędowego związany jest głównie z utworami piaszczystymi miocenu i występuje na głębokości około 100 m p.p.t., natomiast system wodonośny piętra czwartorzędowego to: poziom wód gruntowych oraz poziom międzyglinowy (górnny i środkowy). Na niekorzystne zmiany narażony jest głównie poziom wód gruntowych opisany poniżej.

Według mapy hydrograficznej, głębokość zalegania zwierciadła wody gruntowej występuje poniżej 2 m p.p.t. i ma w przewodzie charakter nieciągły. Poziom ten cechuje mała zasobność, związana z niewielką miąższością warstwy wodonośnej, której przypowierzchniowa warstwa glin ma charakter silnie piaszczysty. Powoduje to utrzymywanie się w niej zwierciadła wody, które ma charakter najczęściej swobodny lub lekko napięty. Nie wyklucza się również wystąpienia wody zaskórnej w drobnych przewarstwieniach piaszczystych. Spływ wód podziemnych z badanego obszaru następuje z północnego zachodu na południowy wschód, w kierunku Warty oraz na południe w kierunku Bogdanki. Poziom gruntowy zasilany jest w wyniku bezpośredniej infiltracji wód opadowych i roztopowych.

³ szczegółowa mapa geologiczna Polski w skali 1:50 000, ark. 471 - Poznań N-33-130-D, Państwowy Instytut Geologiczny, 1990

⁴ mapa hydrograficzna w skali 1:50 000, ark. N-33-130-D Poznań, Główny Urząd Geodezji i Kartografii, 2001

⁵ Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe na potrzeby miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru Osiedla Zwycięstwa w Poznaniu, oprac.: mgr J. Postaremczak, Kościan, grudzień 2006 r.

2.5. Szata roślinna

Omawiany obszar charakteryzuje się znaczną synantropizacją środowiska. W wyniku rozwoju terenów zabudowanych, komunikacyjnych oraz infrastruktury technicznej, pozbawiony został naturalnej roślinności, która zastąpiona została roślinnością urządzoną - zielenią towarzyszącą zabudowie, obiektom usługowym i drogom – głównie w postaci trawników, skupisk lub rzędów różnego typu drzew, krzewów i sporadycznie kompozycji z bylin. Przy południowo-wschodniej części opracowania funkcjonuje znaczny teren zieleni synantropijnej. Na terenie tym, przy ogrodzeniu i na powierzchni parkingu strzeżonego, rozprzestrzeniły się trawy i pospolite chwasty takie jak: pokrzywa zwyczajna (*Urtica dioica*), bylica pospolita (*Artemisia vulgaris*), komosa biała (*Chenopodium album*) i mniszek lekarski (*Taraxacum officinale*).

Jednym z większych skupisk zieleni w granicy opracowywanego mpzp jest park, położony w centralnej części osiedla. Taka lokalizacja, oddalona od głównych arterii układu komunikacyjnego i osłonięta ze wszystkich stron blokami mieszkalnymi wraz z obiektami usługowymi, optymalnie wykorzystuje przestrzeń na potrzeby zieleni urządzonej. Park, zlokalizowany wewnątrz osiedla, w oparciu o założenia kompozycyjne bliskie krajobrazowym, charakteryzuje się łagodniejszymi amplitudami temperatur, mniejszą prędkością podmuchów wiatru oraz wyższą wilgotnością powietrza - co wpływa korzystnie na ukształtowanie specyficznego, stabilnego mikroklimatu tej części osiedla. Stabilne parametry mikroklimatyczne sprzyjają rozwojowi roślinności, a położenie przestrzenne i wyposażenie w elementy małej architektury sprzyjają bezpiecznemu i codziennemu wypoczynkowi mieszkańców. W składzie gatunkowym drzew przeważają takie gatunki jak: klony (*Acer*), lipy (*Tilia*), jarząby (*Sorbus*) i śliwy ozdobne (*Prunus*).

Poza kompozycyjnie spójnym obszarem parku, wszystkie przestrzenie biologicznie czynne między blokami i zabudowaniami usługowymi, również charakteryzują się przemyślanymi kompozycjami, dostosowanymi do architektury i krajobrazu osiedla. Obszar opracowania cechuje duży udział szaty roślinnej w stosunku do zabudowy. Zieleń urządzona, poza swoimi funkcjami środowiskowymi, pełni szereg funkcji organizujących lub uzupełniających działanie przestrzeni publicznych osiedla, sięgając do samych granic z głównymi arteriami komunikacyjnymi. Między blokami funkcjonują zarówno duże obszary trawiaste, jak i obszary o dużym zagęszczeniu i zróżnicowaniu gatunkowym roślin, wyposażone w elementy małej architektury, takie jak place zabaw dla dzieci.

Harmonijne kompozycje drzew i krzewów tworzą głównie ozdobne gatunki liściaste, rzadziej iglaste. Spośród drzew użyto do nasadzeń różne odmiany: lip (*Tilia*), klonów (*Acer*), topoli (*Populus*), wierzb (*Salix*), głógów (*Crataegus*), dębów (*Quercus*), brzoź (*Betula*), jarząbów (*Sorbus*), śliw (*Prunus*), kasztanowców (*Aesculus*), robinii (*Robinia*), jesionów (*Fraxinus*), wiązów (*Ulmus*), jodeł (*Abies*), daglezi (*Pseudotsuga*), świerków (*Picea*) i sosen (*Pinus*). Spośród krzewów użyto do nasadzeń różne odmiany: róż (*Rosa*), sumaków (*Rhus*), lilaków (*Syringa*), tamaryszków (*Tamarix*), irg (*Cotoneaster*), dereni (*Cornus*), tawuł (*Spiraea*), forsycji (*Forsythia*), jaśminowców (*Philadelphus*), berberysów (*Berberis*), ogników (*Pyracantha*), cisów (*Taxus*), żywotników (*Thuja*) i jałowców (*Juniperus*).

W nasadzeniach zieleni osiedlowej i przyulicznej konsekwentnie zadbano o zielenią wysoką (składającą się z wyżej wymienionych gatunków drzew) – towarzyszącą ciągom pieszym, drogom wewnętrznym, parkingom i dojściom do komunikacji publicznej. Zieleń osiedlowa na obecnym etapie rozwoju weszła w wiek wymagający tylko okresowej pielęgnacji powierzchni porośniętych krzewami roślinami kwiatkowymi i trawnikami oraz sporadycznej pielęgnacji drzew.

2.6. Świat zwierzęcy

Obszar projektu planu nie obejmuje siedlisk atrakcyjnych dla przedstawicieli fauny. Na sytuację tę wpływa głównie dotychczasowy sposób zagospodarowania terenów objętych sporządzanym mpzp oraz terenów z nim sąsiadujących, na których zlokalizowana jest w większości intensywna zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna i zabudowa usługowa.

Ponadto, obszar opracowania przylega do ważnych elementów układu komunikacyjnego - bezpośrednio do: Al. Solidarności, ul. Księcia Mieszka I, ul. Połabskiej a pośrednio do nieco oddalonej na północ ul. Lechickiej. Ulice te, z ekologicznego punktu widzenia, stanowią barierę dla funkcjonowania siedlisk fauny oraz znacząco ograniczają możliwość migracji zwierząt. W granicach

omawianego terenu nie występują żadne powierzchniowe zbiorniki wodne, co dodatkowo stanowi ważny czynnik ograniczający skład fauny tego terenu.

Przeważające na obszarze opracowania, okresowo koszone, powierzchnie trawiaste pozwalają na zapewnienie odpowiednich warunków życiowych mało wymagającym gatunkom zwierząt, głównie bezkręgowcom. Wspomnieć tu można, występującego na obszarach zieleni porośniętych różnymi trawami, pasikonika zielonego (*Tettigonia viridissima*), wiele gatunków szarańczaków (*Acridoidea*), skorka pospolitego (*Forficula auricularia*), kowala bezskrzydłego (*Pyrrhocoris apterus*), biedronkę siedmiokropkę (*Coccinella septempunctata*) oraz niektórych przedstawicieli rzędu błonkoskrzydłych (*Hymenoptera*), m.in. trzmiele (*Bombus*).

Większe bogactwo gatunków owadów, szczególnie motyli z gatunków takich jak bielinek kapustnik (*Pieris brassica*) czy rusałka pawik (*Inachis io*), towarzyszy fragmentom porośniętym przez kwitnące rośliny zielne oraz krzewy ozdobne, które są źródłem pokarmu dla owadów zapylających.

Również świat kręgowców nie jest licznie reprezentowany. Występują tu ptaki, takie jak: gawron (*Corvus frugilegus*), szpak (*Strunus vulgaris*), kos (*Turdus merula*), objęte częściową ochroną: sroka (*Pica pica*), wróbel (*Passer domesticus*) i gołąb miejski (*Columba livia v. urbana*). Swoje miejsca gniazdowania w szczelinach i przystosowanych otworach w elewacjach wieżowców Winograd znalazły pustulki (*Falco tinnunculus*, gatunek objęty częściową ochroną), jerzyki (*Apus apus*) oraz jaskółki oknówki (*Delichon urbicum*)⁶. Występowanie tych ostatnich świadczy o obecności źródła pokarmu jakim są owady. Duże powierzchnie zieleni oraz miejsca składowania odpadów z gospodarstw domowych tworzą warunki do rozmnażania się znacznej ilości owadów, będących pożywieniem również dla nietoperzy. Dlatego też, sąsiedztwo Fortu V (stanowiącego miejsce zimowania nietoperzy) i Fortu Va, objętych Europejską Siecią Ekologiczną Natura 2000 „Fortyfikacje w Poznaniu” (PLH300005)⁷, pozwala przypuszczać, że na teren osiedla mogą załatywać nietoperze bytujące w fortyfikacjach.

Ssaki reprezentowane są na analizowanym terenie głównie przez niewielkich rozmiarów gryzonie, takie jak: szczur wędrowny (*Rattus norvegicus*), mysz domowa (*Mus musculus*) i mysz polna (*Apodemus agrarius*). Na terenie osiedli mogą pojawiać się również kuny domowe (*Martes foina*).

Skład gatunkowy fauny osiedla jest uzależniony w dużej mierze od dostępności pokarmu, jaki oferują duże urozmaicone gatunkowo powierzchnie zieleni w otoczeniu bloków mieszkalnych.

2.7. Gleby

Na przeważającej części badanego obszaru brak jest naturalnej pokrywy glebowej – przeważają gleby antropogeniczne, które na skutek prowadzonej działalności uległy znacznym przekształceniom mechanicznym, geochemicznym, hydrologicznym oraz fizyczno-chemicznym.

Na większości badanego obszaru, przed procesem urbanizacji, występowały gleby bielcowe i pseudobielcowe pyłowe pochodzenia mineralnego (A), wytworzone na piaskach gliniastych lekkich (pgl) i glinie lekkiej (gl). Na badanym obszarze dominowały kompleksy rolnicze gleb należące do kompleksu żyniego bardzo dobrego – 4 i żyniego dobrego – 5.

Występujące dawniej na obszarze opracowania gleby przedstawiono na załączniku 3 prognozy.

2.8. Klimat lokalny

Według regionalizacji klimatycznej (Woś 1994) obszar objęty granicami planu, podobnie jak obszar całego Poznania, należy do Regionu Środkowowielkopolskiego.

Warunki klimatyczne w Poznaniu odzwierciedlają wartości elementów klimatu uzyskane z pomiarów prowadzonych na stacji IMGW Poznań – Ławica. Elementy klimatu na wyżej wspomnianej stacji, przedstawia poniższa tabela:

⁶ *Wśród zwierząt i roślin*, Kronika miasta Poznania, Wydawnictwo Miejskie, Poznań 2002

⁷ na mocy Dyrektywy Rady z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (92/43/EWG)

Tabela 1. Elementy klimatu w rejonie Poznań - Ławica (wg IMGW w Poznaniu)

OKRES	MIESIĄC												ROK
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
ŚREDNIA MIESIĘCZNA TEMPERATURA POWIETRZA (°C)													
ROK 2010	-6,5	-1,0	3,6	8,8	11,5	17,4	22,1	18,7	12,5	6,5	4,7	-5,6	7,7
WIELOLECIE 1971-2000	-1,2	-0,5	3,2	7,7	13,5	16,4	18,3	17,7	13,0	8,2	3,2	0,3	8,3
ŚREDNIA MIESIĘCZNA WILGOTNOŚĆ WZGLĘDNA (%)													
ROK 2010	85	85	80	69	83	67	61	78	83	79	92	93	80
WIELOLECIE 1971-2000	86	85	78	72	69	72	72	74	80	84	87	88	79
ŚREDNIA MIESIĘCZNA PRĘDKOŚĆ WIATRU (M/S)													
ROK 2010	4,0	3,4	4,0	3,7	3,4	3,0	3,1	3,1	3,3	3,8	3,8	4,1	3,6
WIELOLECIE 1971-2000	3,9	3,8	4,0	3,7	3,3	3,3	3,2	2,8	3,0	3,3	3,8	3,9	3,5
ŚREDNIA MIESIĘCZNA WYSOKOŚĆ OPADU ATMOSFERYCZNEGO (MM)													
ROK 2010	28	18	42	27	111	17	81	153	74	8	100	58	692
WIELOLECIE 1971-2000	29	23	33	31	47	62	76	56	44	35	33	39	508

Zródło: Raport o stanie środowiska w Wielkopolsce w roku 2010, WIOŚ; Poznań 2011;
<http://www.poznan.pios.gov.pl/glowna/index.php>

Średnia roczna suma opadów dla terenu Poznania należy do najniższych w kraju. Pomiar wielkości opadów atmosferycznych dla posterunku Poznań – Ławica wykazały, że średnia wartość opadu atmosferycznego z wielolecia (w okresie 1971-2000) wynosiła 508 mm; natomiast roczna suma opadów atmosferycznych, stanowiąca 136% normy, wynosiła 692 mm w roku 2010.

Rozkład temperatur, podobnie jak ilości opadów, ma charakter roczny. Najcieplejszym miesiącem roku 2010 był lipiec – średnia miesięczna temperatura w Poznaniu wyniosła 22,1°C, z kolei najniższe temperatury odnotowano w styczniu, kiedy średnia miesięczna temperatura wyniosła w Poznaniu -6,5°C. W skali roku średnia temperatura wynosi dla miasta Poznania 7,7°C.

Równie istotnymi czynnikami meteorologicznymi, wpływającymi na klimat miasta, a w szczególności na stężenia i rozkład przestrzenny zanieczyszczeń powietrza, jest kierunek oraz siła wiatru.

Dla obszaru Poznania stwierdzono największą częstotliwość występowania wiatrów z sektora zachodniego, o dość niewielkiej sile – średnia roczna wartość wynosiła 3,6 m/s. Najwyższą średnią miesięczną prędkość wiatru zanotowano w Poznaniu w 2010 r., w grudniu – 4,1 m/s. Z kolei, najniższa średnia miesięczna prędkość wiatru wystąpiła, podobnie jak w wieloleciu, w lecie, jednak w czerwcu (3,0 m/s), a nie w sierpniu.

Rozkład kierunków wiatru w Poznaniu w 2010 r. charakteryzuje, podobnie jak w wieloleciu 1971-2000, zdecydowana przewaga wiatrów z sektora zachodniego oraz mały udział wiatrów z kierunków N i NE (15%). Co istotne, w sierpniu i wrześniu zwiększyła się liczba cisz, co mogło przyczynić się do pogorszenia sytuacji aerosanitarnej w regionie. Tego typu sytuacje, charakteryzujące się między innymi bardzo małymi prędkościami wiatru utrzymującymi się przez dłużej niż 48 godzin, wystąpiły w Poznaniu, poza styczniem, również pod koniec września i października.

Wilgotność względna powietrza na terenie Poznania zależy od pory roku. W 2010 r., na terenie Poznania nie wystąpiła susza hydrograficzna. Najwyższą wartość wilgotności osiąga w okresie zimowym, w tym najwyższą w 2010 r. zanotowano w grudniu (93%). Natomiast najniższe wartości występują w miesiącach letnich, takich jak czerwiec i lipiec, kiedy wilgotność osiągnęła wartości 67% i 61%.

Okres wegetacyjny w rejonie miasta Poznania należy do najdłuższych w kraju i wynosi 220 dni.

2.9. Dziedzictwo kulturowe

Na obszarze objętym ustaleniami projektu planu nie ma obiektów wpisanych do rejestru zabytków – objętych ochroną konserwatorską.

2.10. Jakość powietrza atmosferycznego

Największy wpływ na jakość powietrza na obszarze opracowania planu mają liniowe emitory zanieczyszczeń. Wyznaczające granice opracowania ciągi komunikacyjne: Al. Solidarności, ul. Księcia Mieszka I, ul. Lechicka i ul. Połabska, generują duży ruch samochodowy. Ruch samochodowy powoduje emisję do atmosfery szeregu zanieczyszczeń gazowych, powstających podczas spalania paliw płynnych w silnikach pojazdów, w tym m.in. węglowodorów aromatycznych, dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenku węgla oraz substancji pyłowych, powstających w wyniku ścierania nawierzchni jezdni i opon pojazdów. Należy jednak zaznaczyć, że wyniki wielu analiz stężeń zanieczyszczeń powietrza w rejonie tras komunikacyjnych, prowadzonych w ramach ocen oddziaływania na środowisko realizacji inwestycji drogowych, wykazują brak przekroczeń dopuszczalnych poziomów stężeń substancji poza pasami drogowymi.

Ze względu na brak punktów pomiarowych, zlokalizowanych w granicy opracowania oraz w niewielkiej odległości od omawianego obszaru, analizę jakości powietrza atmosferycznego przeprowadzono na podstawie wykonywanej przez WIOŚ rocznej oceny jakości powietrza dla poszczególnych stref⁸, wyznaczonych w oparciu o ustawę *Prawo ochrony środowiska*⁹. Teren będący przedmiotem opracowania znajduje się w granicach strefy aglomeracja poznańska.

Wykonana przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim za rok 2011 pod kątem ochrony zdrowia ludzi dotyczyła następujących zanieczyszczeń: dwutlenku azotu (NO₂), dwutlenku siarki (SO₂), benzenu (C₆H₆), pyłu PM_{2,5}, pyłu PM₁₀, ozonu (O₃), ołowiu (Pb), arsenu (As), niklu (Ni) i kadmu (Cd).

Klasyfikację strefy aglomeracja poznańska z uwzględnieniem kryterium ochrony zdrowia ludzi za rok 2011 przedstawia poniższa tabela 2.

Tabela 2. Klasyfikacja strefy aglomeracja poznańska w roku 2011 r. z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia ludzi

NAZWA STREFY	SYMBOL KLASY STREFY DLA POSZCZEGÓLNYCH SUBSTANCJI											
	NO ₂	SO ₂	CO	C ₆ H ₆	PM _{2,5}	PM ₁₀	BAP	AS	CD	NI	PB	O ₃
aglomeracja poznańska	A	A	A	A	B	C	C	A	A	A	A	A

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim za rok 2011, WIOŚ; Poznań 2012r., <http://www.poznan.pios.gov.pl>

Stężenia NO₂, SO₂, CO, C₆H₆, As, Cd, Ni, Pb, O₃, ocenianych pod kątem ochrony zdrowia ludzi za 2011 r., nie przekraczały poziomów dopuszczalnych, dlatego aglomeracja poznańska zaliczona została do klasy A.

W przypadku pyłu PM_{2,5} w 2011 jego stężenie (średnie dla roku – 27,5 µg/m³) przekroczyło poziom dopuszczalny (25 µg/m³), lecz nie przekroczyło poziomu dopuszczalnego powiększonego o margines tolerancji (dla roku 2011 28 µg/m³). W związku z powyższym, strefę aglomeracja poznańska zaliczono do klasy B.

W przypadku pyłu PM₁₀ w 2011 r. zanotowano przekroczenia dopuszczalnego poziomu dla 24-godzinnych stężeń, w tym m.in. na stacjach w Poznaniu przy ul. Polanka i ul. J.H. Dąbrowskiego. Nie zanotowano natomiast na żadnym ze stanowisk pomiarowych przekroczeń stężeń średnich rocznych. Ze względu na stwierdzone przekroczenia dopuszczalnego stężenia 24-godzinnego pyłu PM₁₀, aglomeracja poznańska zakwalifikowana została do klasy C. Należy jednak podkreślić, że roczna seria pomiarów wykazuje wyraźną zmienność sezonową, w okresie zimowym odnotowywane są stężenia pyłu PM₁₀ wyższe, w sezonie letnim niższe. Na stacji pomiarowej zlokalizowanej przy ul. Polanka w roku 2011 zanotowano 89 przekroczeń poziomu dopuszczalnego dla pyłu PM₁₀, natomiast przy ul. Dąbrowskiego 92.

W przypadku stężeń benzo(a)pirenu, przekroczenie poziomu docelowego odnotowano na stanowiskach pomiarowych w Pile i w Kaliszu. Na podstawie pomiarów oraz analiz przy wykorzystaniu analogii stref, wszystkie strefy w województwie wielkopolskim, w tym również strefę aglomeracja poznańska, zaliczono do klasy C.

⁸ Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim za rok 2011, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu, Poznań 2012

⁹ art. 87 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. *Prawo ochrony środowiska*

We wszystkich strefach, zakwalifikowanych do klasy C, należy wskazać obszary, w których stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych stężeń danej substancji, a także opracować program naprawczy.

Dla pyłu PM10 program naprawczy dla Poznania został już wcześniej opracowany. W roku 2005 na trzech stacjach pomiarowych zlokalizowanych na terenie miasta Poznania (przy ul. Polanka, ul. Dąbrowskiego i ul. Szymanowskiego) przekroczenia dopuszczalnych poziomów dla pyłu zawieszonego. Z tego względu Wojewoda Wielkopolski wydał na mocy Rozporządzenia Nr 39/07 z dnia 31 grudnia 2007 r. *program ochrony powietrza dla strefy – aglomeracja Poznań*. Program określa m.in. podstawowe kierunki działań, których podjęcie jest niezbędne do przywrócenia standardów jakości powietrza w strefie. Do zadań podstawowych należy między innymi zastąpienie starych kotłów węglowych nowszymi, wykorzystującymi „czystsze” paliwa oraz zastąpienie indywidualnych systemów grzewczych systemami zbiorowego zaopatrzenia w ciepło. Działania te umożliwiają ograniczenie nadmiernej emisji powodującej przekroczenia dopuszczalnych poziomów substancji w powietrzu, występującej głównie w okresie grzewczym. W 2012 r. Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego przystąpił do aktualizacji programu ochrony powietrza dla strefy – aglomeracja poznańska w zakresie pyłu PM10.

Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego przystąpił też do opracowania programu ochrony powietrza dla strefy aglomeracja poznańska w zakresie benzo(a)pirenu.

2.11. Klimat akustyczny

Obszar mpzp „Osiedle Zwycięstwa” w Poznaniu obejmuje tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej – średniowysokiej i wysokiej, z usługami, w tym z usługami oświaty. Teren planu otoczony jest ruchliwymi ulicami: Lechicką, Księcia Mieszka I, Połabską i Al. Solidarności, które nie wchodzą w obszar planu.

Dla terenów w obszarze planu – tj. terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej oraz terenów szkół i przedszkoli – przepisy ustawy *Prawo ochrony środowiska*¹⁰ oraz rozporządzenia *w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku*¹¹ definiują wymagane standardy akustyczne. Przepisy te wymagają zapewnienia w środowisku (na granicach terenów, czyli na zewnątrz budynków) następujących maksymalnych dopuszczalnych poziomów hałasu – odpowiednio w porze dziennej (od godz. 6⁰⁰ do godz. 22⁰⁰) i nocnej (od godz. 22⁰⁰ do godz. 6⁰⁰) – od dróg i linii tramwajowych: dla terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej – $L_{AeqD}^* = 60$ dB i $L_{AeqN}^* = 50$ dB oraz dla szkół i przedszkoli, czyli terenów zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży – odpowiednio $L_{AeqD}^* = 55$ dB i $L_{AeqN}^* = 50$ dB.

Przepisy jw. definiują również wymagania w innych wskaźnikach, tj. maksymalnych dopuszczalnych długookresowych średnich poziomach dźwięku, które mają zastosowanie do prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony środowiska przed hałasem. Wskaźniki te to poziom dźwięku w porze dziennej-wieczorno-nocnej L_{DWN} (przedział czasu odniesienia równy wszystkim dobom w roku) oraz w porze nocnej L_N (przedział czasu odniesienia równy wszystkim porom nocy), których maksymalne dopuszczalne wartości dla terenów zabudowy, występujących w obszarze planu, są następujące: dla terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej – odpowiednio $L_{DWN}^* = 60$ dB i $L_N^* = 50$ dB oraz dla szkół i przedszkoli, czyli terenów zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży – odpowiednio $L_{DWN}^* = 55$ dB oraz $L_N^* = 50$ dB.

Głównym zagrożeniem dla klimatu akustycznego w środowisku – na obszarze planu, w stanie istniejącym, jest oddziaływanie komunikacyjnych zewnętrznych źródeł hałasu, w tym przede wszystkim ruchu samochodowego z ulic: Lechickiej, Księcia Mieszka I, Al. Solidarności i Połabskiej. Ilustrację zagrożenia hałasem samochodowym przedstawiają, na podstawie *Mapy akustycznej miasta Poznania ...*¹², załączniki 5 i 6 – odpowiednio w porze dziennej-wieczorno-nocnej L_{DWN} oraz w porze nocnej L_N . Na obszar planu akustycznie oddziałuje również trasa Poznańskiego Szybkiego Tramwaju – zlokalizowana po zachodniej stronie ul. Księcia Mieszka I, co przedstawiają kolejne załączniki 7 i 8. Izolinie hałasu zilustrowane na załącznikach zostały wyznaczone dla tzw. wysokości znormalizowanej,

¹⁰ Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2008 r., Nr 25, poz. 150, tekst jednolity, ze zmianami)

¹¹ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. *w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku* (Dz. U. Nr 120, poz. 826)

¹² Mapa akustyczna miasta Poznania wraz z programem ochrony środowiska przed hałasem, Etap I: Mapa akustyczna m. Poznania (2007), Fundacja Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, Poznań, czerwiec 2008, Uchwała Nr XLIII/521/V/2008 Rady Miasta Poznania z dnia 14 października 2008 r. (Dz. U. Woj. Wlkp. z dnia 24 listopada 2008 r. Nr 200, poz. 3281)

na podstawie wymagań rozporządzenia *w sprawie wymagań w zakresie prowadzenia pomiarów poziomów w środowisku substancji lub energii przez zarządzającego drogą, linią kolejową, linią tramwajową, lotniskiem, portem*¹³ – 4 m, odpowiadającej II kondygnacji, co oznacza, że powyżej i poniżej tej wysokości poziom hałasu może być inny, wyższy lub niższy.

Z informacji o skażeniu hałasem samochodowym w stanie istniejącym – zawartych w *Mapie akustycznej miasta Poznania ...*¹⁴ (załączniki 5 i 6) – wynikają następujące zasięgi oddziaływania akustycznego na obszarze planu. Od strony północnej, izolinia maksymalnego dopuszczalnego poziomu hałasu dla terenu zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej $L_{DWN}^* = 60$ dB przebiega poza planem, pomiędzy północną granicą planu i południową granicą pasa drogowego ul. Lechickiej. Oznacza to, że poziom dźwięku w granicach planu – w części północnej – nie przekracza dopuszczalnego kryterium dla zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, na poziomie ok. 4 m. Na wyższych kondygnacjach budynków V kondygnacyjnych – tych w granicach planu – poziom hałasu będzie jednak większy, niż to wynika z załącznika 5. Skażone ponadnormatywnym hałasem, o poziomie przekraczającym $L_{DWN}^* = 60$ dB, są natomiast budynki mieszkalne rozmieszczone powyżej północnej granicy planu, w tym przede wszystkim 3 budynki XVI kondygnacyjne. W porze nocnej, zilustrowanej za załączniku 6, wszystkie budynki mieszkalne – rozmieszczone w północnej części planu – skażone są ponadnormatywnym hałasem samochodowym od ul. Lechickiej. Zasięgi oddziaływania ul. Połabskiej (od strony wschodniej) – w porze dzieńno-wieczorno-nocnej oraz w porze nocnej – w większości (poza rejonem skrzyżowania z Al. Solidarności) nie obejmują budynków mieszkalnych os. Zwycięstwa. Z kolei, ponadnormatywny zasięg oddziaływania Al. Solidarności obejmuje wszystkie wysokie budynki mieszkalne, XVI kondygnacyjne, rozmieszczone w południowej części osiedla – ustawione szczytami do tej ulicy – zarówno w porze dzieńno-wieczorno-nocnej, jak i porze nocnej. Budynki mieszkalne zlokalizowane w zachodniej części os. Zwycięstwa znajdują się w strefach oddziaływania hałasu samochodowego z ul. Księcia Mieszka I oraz hałasu tramwajowego od trasy PST. Ponadnormatywny hałas samochodowy – zarówno w porze dzieńno-wieczorno-nocnej, dla kryterium $L_{DWN}^* = 60$ dB, jak i w porze nocnej, dla kryterium $L_N^* = 50$ dB, obejmuje dwa najbardziej wysunięte na zachód budynki mieszkalne – XVI kondygnacyjny w rejonie skrzyżowania z Al. Solidarności oraz V kondygnacyjny – w północno-zachodniej części osiedla. Budynki te są dodatkowo skażone takim samym hałasem tramwajowym, co ilustrują załączniki 7 i 8. Oznacza to, że rejestrowane w rzeczywistości poziomy hałasu komunikacyjnego są dwukrotnie wyższe (czyli wyższe o ok. $\Delta L = 3$ dB) od podanych dla poszczególnych źródeł hałasu.

Załączniki 5 i 6, ilustrujące zasięgi oddziaływania hałasu samochodowego, wskazują na dominujące zagrożenie hałasem samochodowym od strony ul. Lechickiej i Al. Solidarności. W terenie zabudowy mieszkaniowej V kondygnacyjnej – w granicach planu, odsuniętym od granicy pasa drogowego ul. Lechickiej o ok. 100-120 m – hałas samochodowy nie przekracza już dopuszczalnych standardów akustycznych w środowisku, wymaganych dla zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej. Standardy te przekraczane są w pasie terenu os. Zwycięstwa, pomiędzy północną granicą planu a ul. Lechicką, tam gdzie znajdują się budynki wysokie, XVI kondygnacyjne, oraz fragmenty budynków V kondygnacyjnych. Z kolei, w zabudowie mieszkaniowej XVI kondygnacyjnej od strony południowej – Al. Solidarności, poziom dźwięku przekracza maksymalne dopuszczalne standardy w środowisku – o ok. $\Delta L = 5-10$ dB – zarówno w porze dzieńno-wieczorno-nocnej, jak i porze nocnej.

Warunki akustyczne na terenach zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, czyli dla terenów szkoły podstawowej, gimnazjum i przedszkola – znajdujących się w północnej części planu, częściowo tylko nie spełniają wymaganych standardów, bo fragment tego obszaru znajduje się w strefie ponadnormatywnego oddziaływania ul. Lechickiej – w porach czasu oceny definiowanych wskaźnikami L_{DWN} oraz L_N . Tereny te i budynki nie są zagrożone oddziaływaniem hałasu samochodowego z innych ulic, ani też oddziaływaniem hałasu tramwajowego. Drugie przedszkole, zlokalizowane we wschodniej części osiedla – pośród budynków mieszkalnych wielorodzinnych – znajduje się w całości poza strefą ponadnormatywnego oddziaływania hałasu samochodowego, w tym wypadku od ul. Połabskiej.

¹³ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 czerwca 2011 r. *w sprawie wymagań w zakresie prowadzenia pomiarów poziomów substancji lub energii w środowisku przez zarządzającego drogą, linią kolejową, linią tramwajową, lotniskiem, portem* (Dz. U. Nr 140, poz. 824)

¹⁴ Mapa akustyczna miasta Poznania wraz z programem ochrony środowiska przed hałasem, Etap I: Mapa akustyczna m. Poznania (2007), Fundacja Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, Poznań, czerwiec 2008, Uchwała Nr XLIII/521/V/2008 Rady Miasta Poznania z dnia 14 października 2008 r. (Dz. U. Woj. Wlkp. z dnia 24 listopada 2008 r. Nr 200, poz. 3281)

Ponadto, na obszarze osiedla funkcjonują ulice wewnętrzne, ale brak jest informacji o ich oddziaływaniu akustycznym, a także o natężeniu ruchu na nich. Można jednak przyjąć, że dzięki staraniom mieszkańców oraz władz os. Zwycięstwa, organizacja ruchu wewnętrznego pozwoliła wyeliminować potencjalne zagrożenia akustyczne w środowisku.

Oddziaływania akustyczne związane z działalnością punktów usługowych czy innych obiektów i działalności mogącej być źródłem hałasu, w tym związanych z działalnością usługową prowadzoną w budynkach mieszkalnych lub w budynkach usługowych na terenach zabudowy mieszkaniowej – brak jest informacji o prowadzeniu postępowań administracyjnych, co nie oznacza, że nie stanowią one zagrożenia dla środowiska akustycznego i nie są lub nie mogą być przedmiotem skarg sąsiadów.

Z *Mapy akustycznej miasta Poznania ...*¹⁵ jw. wynika również, że obszar planu znajduje się poza zasięgiem ponadnormatywnego oddziaływania hałasu kolejowego oraz lotniczego – z lotniska cywilnego Poznań – Ławica oraz lotniska wojskowego w Krzesinach.

Podsumowując należy stwierdzić, że w stanie istniejącym warunki akustyczne w środowisku, w obszarze projektu planu – są niekorzystne na jego obrzeżach. Zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna, średniowysoka i wysoka, znajduje się w zasięgach ponadnormatywnego oddziaływania źródeł hałasu komunikacyjnego – przede wszystkim samochodowego, od ulic otaczających obszar planu ale nie znajdujących się jednak w jego granicach. Najwięcej budynków, i to wysokich, obejmują ponadnormatywne zasięgi oddziaływania hałasu od Al. Solidarności. Następna jest ul. Lechicka, której jednak zasięg oddziaływania w obszarze planu ogranicza wyznaczony przebieg północnej granicy planu, który nie obejmuje budynków mieszkalnych os. Zwycięstwa położonych pomiędzy tą granicą i południową granicą pasa drogowego ul. Lechickiej.

W celu poprawy warunków akustycznych w stanie istniejącym, *Mapa akustyczna miasta Poznania ...*¹⁶ – w części *Etap II: Program ochrony przed hałasem* – podaje, że dla źródeł hałasu komunikacyjnego zlokalizowanych wokół os. Zwycięstwa przewiduje się następujące rozwiązania i działania przeciwhałasowe: w tzw. wariantcie minimalnym, zaproponowanym do realizacji w pierwszej kolejności: wymianę nawierzchni asfaltowych na ciche oraz cykliczne ich czyszczenie – ul. Lechicka, Al. Solidarności i ul. Połabska (od ul. Lechickiej do wjazdu na os. Zwycięstwa), a w wariantcie optymalnym – pośrednim: modernizacja torowiska tramwajowego oraz toczenie kół tramwajów – Poznański Szybki Tramwaj. W wariantcie maksymalnym, przewidzianym do realizacji głównie w ostatnich latach, czyli do końca roku 2013, program ochrony przed hałasem uwzględnia: wymianę nawierzchni asfaltowej na cichą na ul. Księcia Mieszka I oraz ul. Połabskiej (od al. Solidarności do wjazdu na os. Zwycięstwa, na wysokości wjazdu na stację benzynową).

Wiele zadań przeciwhałasowych, przewidzianych w *Programie ochrony przed hałasem*, zostało już zrealizowanych, czego nie zilustrowała jeszcze cytowana *Mapa akustycznej miasta Poznania*. Czy jednak nastąpi pełna realizacja przewidzianych działań – planowana do końca roku 2013 – nie wiadomo.

2.12. Jakość wód

Na obszarze projektu planu nie występują wody powierzchniowe, w związku z powyższym nie przedstawia się informacji w tym zakresie. Ocena jakości wód podziemnych prowadzona jest dla jednolitych części wód podziemnych JCWPd. Miasto Poznań położone jest w obrębie jednolitej części wód podziemnych nr 62, a badaniem ich jakości zajmuje się Państwowy Instytut Geologiczny w Warszawie.

W roku 2010 badania jakości wód podziemnych przeprowadzono w ramach monitoringu diagnostycznego i objęto nimi 49 punktów pomiarowych. Żaden z punktów pomiarowych nie był położony w granicy miasta Poznania. Zakres badań obejmował wskaźniki ogólne takie jak: odczyn, temperatura, przewodność elektrolityczna, tlen rozpuszczony, ogólny węgiel organiczny oraz wskaźniki nieorganiczne: amoniak, antymon, arsen, azotany, azotyny, bor, bar, beryl, chlorki, chrom, cyjanki,

¹⁵ Mapa akustyczna miasta Poznania wraz z programem ochrony środowiska przed hałasem, Etap I: Mapa akustyczna m. Poznania (2007), Fundacja Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, Poznań, czerwiec 2008, Uchwała Nr XLIII/521/V/2008 Rady Miasta Poznania z dnia 14 października 2008 r. (Dz. U. Woj. Wlkp. z dnia 24 listopada 2008 r. Nr 200, poz. 3281)

¹⁶ Mapa akustyczna miasta Poznania wraz z programem ochrony środowiska przed hałasem, Etap II: Program ochrony przed hałasem (2008), Fundacja Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, Poznań, czerwiec 2008, Uchwała Nr XLIII/521/V/2008 Rady Miasta Poznania z dnia 14 października 2008 r. (Dz. U. Woj. Wlkp. z dnia 24 listopada 2008 r. Nr 200, poz. 3281)

cynk, fluorki, fosforany, glin, kadm, kobalt, magnez, molibden, mangan, miedź, nikiel, ołów, potas, rtęć, selen, siarczany, sód, srebro, tytan, wapń, wodorowęglany, fenole, żelazo. Ocena jakości wód przeprowadzona została w oparciu o rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 23 lipca 2008 r. *w sprawie kryteriów i sposobów oceny stanu wód podziemnych*.

W punktach pomiarowych zlokalizowanych w granicach JCWPd nr 62 w 2010 r. nie stwierdzono występowania wód bardzo dobrej jakości, wody dobrej jakości oznaczono na 1 stanowisku (wody gruntowe), wody zadowalającej jakości na 4 stanowiskach (wody wgłębne), na 1 stanowiskach stwierdzono niezadowalającą jakość wód (wody wgłębne), a w 1 otworze badania wykazały złą jakość wód (wody wgłębne)¹⁷.

3. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTU PLANU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE USTAWY O OCHRONIE PRZYRODY

Na obszarze objętym projektem mpzp osiedla Zwycięstwa w Poznaniu nie występują zasoby przyrodnicze, objęte prawną ochroną na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody*. Na omawianym obszarze nie występują obszary chronione, podlegające ochronie również na podstawie innych przepisów odrębnych, np. lasy, grunty rolne, główne zbiorniki wód podziemnych, strefy ochronne ujęć wód, obszary ciche w aglomeracji.

Omawiany obszar nie jest zlokalizowany w zasięgu obszarów, na których obowiązują ograniczenia w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów, np. obszarów ograniczonego użytkowania lub obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi. Biorąc powyższe pod uwagę, nie stwierdzono występowania ograniczeń w realizacji założeń projektu mpzp, wynikających z występowania na omawianym obszarze obszarów prawnie chronionych.

Jedynie poza granicą obszaru projektu mpzp, w kierunku północno-zachodnim, znajduje się Fort Va (w którym zaobserwowano nietoperze) i w kierunku północno-wschodnim Fort V. Forty te, na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. *w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory*, objęto ochroną, ustalając obszar „Fortyfikacje w Poznaniu” (PLH300005). Obszar powołany został w celu ochrony unikatowych stanowisk zimowania nietoperzy. Nie wykluczone jest, że nietoperze zasiedlające forty mogą wykorzystywać również przestrzeń osiedlową. Do głównych zagrożeń dla prawidłowego funkcjonowania siedlisk nietoperzy zaliczyć należy działania człowieka, prowadzące do pomniejszenia ich bazy pokarmowej, m.in. poprzez stosowanie środków owadobójczych, chemicznych środków ochrony roślin, stosowanie toksycznych środków ochrony drewna w budynkach, w których znajdują one schronienie. W przypadku fortyfikacji szczególnie niebezpieczne są działania powodujące zmianę mikroklimatu panującego w fortach, m.in. szczelne zamykanie otworów wlotowych zaburzających cyrkulację powietrza, osuszanie podziemi oraz zbyt częsta obecność człowieka w trakcie hibernacji nietoperzy. Poza terenami fortów, projekt mpzp nie jest powiązany z cennymi przyrodniczo obszarami.

Środowisko przyrodnicze i krajobraz omawianego obszaru w znacznej części zostały zantropizowane w wyniku rozwoju zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, usługowej, terenów komunikacyjnych, a także sieci infrastruktury technicznej. Obszar planu, ze względu na wysoki stopień zainwestowania, charakteryzuje się znacznie przekształconą powierzchnią ziemi. Naturalna pokrywa glebowa na całym terenie została naruszona, zniszczona. W wielu przypadkach znaczne powierzchnie zostały utwardzone (wyłożone np. kostką brukową), w wyniku czego utraciły swoje zdolności infiltracyjne, co z kolei spowodowało ograniczenie zasilania zasobów wód podziemnych.

Konsekwencją przekształceń powierzchni ziemi – jej znacznego uszczelnienia – jest również ograniczona różnorodność biologiczna omawianego obszaru. W wyniku antropopresji pozbawiony on został naturalnych i półnaturalnych siedlisk. Obecnie, jego potencjał przyrodniczy zapewnia jedynie urządzona zieleń osiedlowa i towarzysząca istniejącej zabudowie oraz szlakom komunikacyjnym. W większości przypadków jest to zieleń kształtowana i kontrolowana przez człowieka, o obniżonej odporności na antropopresję. Nie stanowi również cennych czy rzadkich siedlisk i zbiorowisk roślinnych.

Teren opracowania jest już ukształtowany przestrzennie i funkcjonalnie, zmiany proponowane w projekcie planu ograniczą się do usunięcia powierzchni trawiastych i gruntów przeobrażonych, co w zakresie zmian środowiska, w skali całego osiedla, nie generuje znaczących problemów. Wartość

¹⁷ Raport o stanie środowiska w Wielkopolsce w roku 2010, Biblioteka Monitoringu Środowiska, WIOŚ, Poznań 2011, s.50

przyrodniczą i ekonomiczną¹⁸ utraconych powierzchni trawiastych można łatwo zrekomensować (wręcz znacząco przewyższając obecną wartość), wykonując na ich miejscu nowe nasadzenia zieleni z dużym udziałem drzew i krzewów.

W stanie istniejącym warunki akustyczne na obszarze projektu planu są niekorzystne na jego obrzeżach. Zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna, średniowysoka i wysoka znajduje się w zasięgach ponadnormatywnego oddziaływania źródeł hałasu komunikacyjnego – przede wszystkim samochodowego, od ulic otaczających obszar planu. Najwięcej budynków, i to wysokich, obejmują ponadnormatywne zasięgi oddziaływania hałasu od Al. Solidarności. Następna jest ul. Lechicka, której jednak zasięg oddziaływania w obszarze planu ogranicza wyznaczony przebieg północnej granicy planu.

4. INFORMACJA O GŁÓWNYCH CELACH I ZAWARTOŚCI PROJEKTU PLANU

4.1. Cel opracowania projektu planu

Stosownie do zapisów ustawy z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*, głównym celem sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego osiedla Zwycięstwa w Poznaniu jest ustalenie przeznaczenia terenów oraz określenie sposobów ich zagospodarowania i zabudowy, z uwzględnieniem konieczności kształtowania ładu przestrzennego oraz konieczności dostosowania funkcji, struktury zabudowy i intensywności dalszego zagospodarowania do uwarunkowań przestrzennych i przyrodniczych terenu.

Obecnie, na terenie objętym projektem planu brak jest obowiązującego mpzp. Sporządzenie i uchwalenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego osiedla Zwycięstwa w Poznaniu pozwoli na: stworzenie całościowych zapisów dla osiedla jako spójnego założenia urbanistycznego, sformułowanie szczegółowych zasad dla terenów mieszkaniowych, usługowych, terenów zieleni urządzonej oraz terenów dotychczas niezagospodarowanych, umożliwiając ich uporządkowanie pod względem funkcjonalno-przestrzennym, przy jednoczesnym zapewnieniu im prawidłowej dostępności komunikacyjnej, określenie zasad obsługi zabudowy elementami infrastruktury technicznej oraz stworzenie podstawy prawnej do wydawania decyzji administracyjnych.

Z wnioskiem o przystąpienie do opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wystąpiła Poznańska Spółdzielnia Mieszkaniowa „Winogrody” w związku z zagrożeniem powstania na działkach prywatnych właścicieli inwestycji budowlanych nieskoordynowanych z potrzebami społeczności osiedlowej.

4.2. Ustalenia projektu planu

Projekt planu osiedla Zwycięstwa w Poznaniu składa się z części tekstowej, sporządzonej w formie projektu uchwały Rady Miasta Poznania, oraz z części graficznej – rysunku projektu planu, sporządzonego w skali 1:1 000.

W zakresie przeznaczenia terenów w projekcie planu ustalono:

- tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, oznaczone symbolami **1-4MW**,
- tereny:
- zabudowy usługowej **1U** i **2U**,
  - zabudowy usługowej – przychodni zdrowia - **UZ**,
  - zabudowy usługowej – szkoły i przedszkola – **UO**,
- tereny zieleni urządzonej, oznaczone symbolami **1ZP** i **2ZP**,
- tereny infrastruktury technicznej – elektroenergetyki, oznaczone symbolami **1-3E**,
- tereny dróg wewnętrznych, oznaczone symbolami **1-4KDW**.

W projekcie planu określono zasady ochrony i kształtowania ładu przestrzennego oraz szczegółowe ustalenia w zakresie wymaganych parametrów i wskaźników kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania poszczególnych terenów lub działek. W tym zakresie projekt mpzp: ustala zasady lokalizacji budynków, zgodnie z wyznaczonymi na rysunku planu liniami zabudowy, wskazuje możliwości lokalizacji nowych budynków, rozbudowy i nadbudowy budynków istniejących, zachowania istniejących funkcji i możliwość wprowadzenia nowych. Zapisy planu precyzują maksymalne

¹⁸ zgodnie z Obwieszczeniem Ministra Środowiska *w sprawie stawek opłat za usunięcie drzew i krzewów oraz stawek kar za zniszczenie zieleni na rok 2012* z dnia 13 października 2011r. (M.P.Nr 95, poz.963)

powierzchnie zabudowy, minimalne powierzchnie biologicznie czynne, maksymalne wysokości obiektów budowlanych, minimalne powierzchnie nowo wydzielanych działek budowlanych. Ponadto, plan wprowadza ustalenia zapobiegające elementom dysharmonizującym krajobraz, wpływającym na kształtowanie ładu przestrzennego analizowanego obszaru, w tym: reklam, szyldów, tablic informacyjnych, ogrodzeń, obiektów małej architektury, tymczasowych obiektów budowlanych.

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, ze względu na znaczne zainwestowanie większości terenów, ma charakter regulacyjny i porządkujący. Główne przekształcenia funkcjonalne zakładane są na terenach **4MW**, **2U** i **2ZP**. Na pozostałych terenach przewiduje się utrzymanie dotychczasowego przeznaczenia i sposobu zagospodarowania terenów, z możliwością nieznacznych, niżej opisanych, zmian.

Na terenach zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej **MW** projekt planu zachowuje lokalizacje istniejących budynków mieszkalnych wielorodzinnych, zgodnie z obecnymi liniami zabudowy, oraz wskazuje lokalizacje nowych budynków na terenie **4MW**. Projekt dopuszcza zachowanie istniejących budynków usługowych funkcjonujących na terenach **MW**, bez prawa ich rozbudowy i nadbudowy – za wyjątkiem działki nr 155/9, ark. 36, obręb Winiary (budynek administracji osiedla na terenie **3MW**). Na ww. działce plan dopuszcza nadbudowę budynków usługowych do wysokości 8 m i lokalizację między nimi łącznika. Dla zapewnienia łatwego dostępu do usług dla mieszkańców, plan dopuszcza lokalizacje usług wbudowanych w parterach i kondygnacjach podziemnych budynków mieszkalnych oraz lokalizacje budynków usługowych w strefie lokalizacji usług (zgodnie z rysunkiem planu), z jednoczesnym zakazem lokalizacji obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 300 m², budynków gospodarczych i garaży oraz tymczasowych obiektów budowlanych. Wychodząc naprzeciw potrzebom parkingowym, plan dopuszcza lokalizację parkingów naziemnych i podziemnych.

Na terenie **4MW** plan dopuszcza zabudowanie nie więcej niż 30% powierzchni działki budowlanej oraz nakazuje zachowanie minimum 30% powierzchni biologicznie czynnej – podobnie jak na pozostałych terenach **MW**. Na terenie **4MW** lokalizacje nowych budynków mieszkalnych, o wysokości od 12 do 16m. Planowane zagospodarowanie tego fragmentu osiedla pozwoli na domknięcie zespołu zabudowy osiedlowej od strony wschodniej w sposób nie kolidujący z założeniem urbanistycznym.

Na terenach zabudowy usługowej (**1U**, **2U**, **UZ** i **UO**) projekt zachowuje lokalizacje obecnych budynków wraz z ich funkcjami: przychodni zdrowia, szkoły i przedszkola, zgodnie z wyznaczonymi liniami zabudowy oraz dopuszcza lokalizacje kondygnacji podziemnych w granicach terenów **1U** i **2U**, dla których nie obowiązują wyznaczone na rysunku planu linie zabudowy. Projekt, na wszystkich terenach usługowych, dopuszcza lokalizacje parkingów naziemnych oraz wprowadza zakaz lokalizacji naziemnych budynków gospodarczych, jednokondygnacyjnych garaży i tymczasowych obiektów budowlanych. Na terenach **1U** i **2U** projekt dopuszcza lokalizacje parkingów wielopoziomowych oraz ustala zakaz lokalizacji obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m² i budynków o funkcjach wymagających zapewnienia dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku.

Na terenach usług projekt różnicuje wielkości maksymalnych powierzchni zabudowy i minimalnych powierzchni biologicznie czynnych – optymalnie do ich funkcji, dostępności i dysponowanych powierzchni terenów. Na terenach **UZ** i **UO** ww. powierzchnie są takie same i wynoszą 35% powierzchni terenów. Również maksymalna wysokość zabudowy obu terenów jest taka sama i wynosi 12 m. Na terenach **1U** i **2U** projekt ustala maksymalne powierzchnie zabudowy na poziomie odpowiednio 60% i 40% oraz nakazuje zachowanie minimum 10% i 15% powierzchni biologicznie czynnej. Maksymalne wysokości zabudowy wynoszą odpowiednio 10 m i 12 m, jednak nie mniej niż 2 kondygnacje naziemne. W przypadku lokalizacji na tych terenach usług związanych z obsługą motoryzacji (stacje paliw, myjnie samochodowe) projekt ustala wysokość nie większą niż 6m. W przypadku lokalizacji na terenie **2U** wolno stojącego obiektu handlowego o powierzchni sprzedaży powyżej 300 m², projekt planu ustala zagospodarowanie nie mniej niż 15% powierzchni działki budowlanej zielenią wysoką - co jest równoznaczne z przeznaczeniem całej powierzchni biologicznie czynnej tego terenu na zieleń wysoką.

Na terenie zieleni urządzonej **1ZP** projekt planu zachowuje istniejące budynki sakralne i towarzyszące. Na terenie **2ZP** dopuszcza lokalizację budynków sportowo-rekreacyjnych i kondygnacji podziemnych. Na terenie **2ZP** projekt dopuszcza wprowadzenie funkcji gastronomicznej i lokalizację dwóch ogródków gastronomicznych w strefie między budynkami. Proponowana nowa zabudowa może wykreować nowe spójne architektonicznie i krajobrazowo wnętrza osiedla. Na terenie **2ZP** projekt mpzp, poprzez lokalizacje: akcentu architektonicznego, punktu widokowego, parkingów naziemnych i podziemnych z jednoczesnym zakazem lokalizacji wielopoziomowych parkingów naziemnych, budynków gospodarczych i garaży, umożliwi wszechstronne i optymalne wykorzystanie przestrzeni.

Wyżej opisane zainwestowanie tego terenu umożliwi likwidację dużego parkingu oraz terenów porośniętych roślinnością synantropijną i ruderalną. Proponowana ekstensywna zabudowa terenu **2ZP** nawiązuje gabarytami do istniejącego budynku sakralnego na terenie **1ZP**. Ustalono w planie: parametry zabudowy (maksymalna powierzchnia zabudowy 20% dla terenu **2ZP**, minimalne powierzchnie biologicznie czynne - 70% dla **1ZP** i 50% dla **2ZP**, wysokość budynków od 5 do 10 m, do 2 kondygnacji), nasadzenie zieleni zwartej na terenie **2ZP**, dopuszczenie lokalizacji oczek wodnych oraz stworzenie osi widokowej, umożliwiającą podkreślenie walorów terenów zieleni urządzonej z równoczesnym uwzględnieniem nowych inwestycji.

W zakresie terenów infrastruktury technicznej elektroenergetyki **E** projekt planu zakłada zachowanie istniejących stacji transformatorowych lub ich wymianę na stacje małogabarytowe oraz zakazuje lokalizacji tymczasowych obiektów budowlanych. Maksymalna powierzchnia zabudowy terenów **E** wynosi 50%, wysokość stacji nie może przekraczać 3,6 m, a minimalna powierzchnia biologicznie czynna wynosi 10%. Parametry te pozwalają na skuteczne wkomponowanie, z użyciem zieleni, stacji transformatorowych w krajobraz osiedla.

W zakresie układu komunikacyjnego projekt mpzp nie zakłada przebudowy obecnych dróg wewnętrznych **KDW**. Projekt zakazuje lokalizacji budynków i tymczasowych obiektów budowlanych i na terenie **4KDW**, dopuszcza zachowanie istniejących budynków usługowych – bez prawa ich rozbudowy i nadbudowy. Projekt ustala odpowiednią szerokość dróg i lokalizację na każdym z terenów jezdni z co najmniej jednostronnym chodnikiem albo pieszo-jezdni oraz dopuszcza na przykład wprowadzenie drogowych obiektów inżynierskich, ścieżek rowerowych, parkingów naziemnych i podziemnych, co pozwala na dogodniejsze korzystanie z terenów komunikacyjnych wewnątrz osiedla.

Dla wszystkich terenów szczegółowo określono dostęp do dróg publicznych poprzez przyległe drogi wewnętrzne, a dla terenów przeznaczonych pod zabudowę również normatyw parkingowy, uwzględniający wymagane w granicy działek budowlanych miejsca postojowe dla samochodów osobowych i rowerów. Dodatkowo, dla obsługi zabudowy usługowej ustalono zapewnienie na działce budowlanej miejsc do przeładunku towarów, zlokalizowanych poza stanowiskami postojowymi dla samochodów osobowych i rowerów.

W kontekście niniejszego opracowania, szczególnie istotne są ustalenia w zakresie ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego, w tym jego poszczególnych komponentów, a także w zakresie ochrony przyrody.

W projekcie planu między innymi ustalono:

- a. w zakresie ochrony i kształtowania zieleni:
  - ochronę istniejących drzew, które nie kolidują z planowanym przeznaczeniem i zagospodarowaniem terenów,
  - nakaz zagospodarowania zielenią wszystkich powierzchni wolnych od utwardzenia,
  - nakaz zagospodarowania terenu **2ZP** zielenią zwartą, zgodnie z rysunkiem planu,
  - nakaz, w przypadku lokalizacji na terenie **2U** wolno stojącego obiektu handlowego o powierzchni sprzedaży powyżej 300 m², zagospodarowania nie mniej niż 15% powierzchni działki budowlanej zielenią wysoką;
- b. w zakresie ochrony wód:
  - zaopatrzenie w wodę pitną z sieci wodociągowej,
  - odprowadzanie ścieków bytowych i przemysłowych do sieci kanalizacji sanitarnej,
  - zakaz lokalizacji zbiorników bezodpływowych oraz indywidualnych oczyszczalni ścieków,
  - dopuszczenie zagospodarowania wód opadowych i roztopowych w granicach terenów lub odprowadzanie do sieci kanalizacji deszczowej;
- c. w zakresie ochrony przed hałasem:
  - ustalenie dopuszczalnych poziomów hałasów w środowisku:
    - dla terenów **MW**, jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej,
    - dla terenu **UO**, jak dla terenów zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży,
  - dla terenów **1-2U** zakaz lokalizacji budynków o funkcjach wymagających zapewnienia dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku,
  - dla terenów **1-4MW** i **UO** nakaz stosowania w budynkach z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi, zlokalizowanych w obszarach ponadnormatywnego hałasu samochodowego lub/i tramwajowego, zasad akustyki budowlanej,
- d. w zakresie ochrony powietrza:

- zakaz stosowania pieców i trzonów kuchennych na paliwo stałe, z wyjątkiem paliw odnawialnych z biomasy w przypadku stosowania indywidualnych systemów grzewczych na terenach **U, UZ, UO, ZP**,
  - dopuszczenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii;
- e. w zakresie gospodarki odpadami:
- dopuszczenie wykorzystania nadmiaru mas ziemnych pozyskanych podczas prac budowlanych w granicach działki budowlanej lub terenu.

4.3. Powiązanie ustaleń projektu planu z innymi dokumentami

Stosownie do ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, zapisy projektu planu miejscowego muszą być zgodne z zapisami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, a rada gminy uchwała plan miejscowy dopiero po stwierdzeniu, że nie narusza on ustaleń studium. Studium sporządza się w celu określenia polityki przestrzennej gminy, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego.

W *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Poznania* (dalej określanym jako *Studium*), obszar projektu planu osiedla Zwycięstwa w Poznaniu położony jest w podstrefie intensywnego zagospodarowania mieszkaniowego, na terenach oznaczonych symbolami:

- **ZP** – tereny wyłączone z zabudowy, tereny parków (na terenie parku na os. Zwycięstwa, dopuszcza się lokalizację obiektów sportowo-rekreacyjnych¹⁹),
- **M1sw** – tereny przeznaczone pod zabudowę średniowysoką, mieszkaniową wielorodzinną blokową i kwartałową z usługami podstawowymi; utrzymuje się istniejące funkcje ogólnomiejskie.

Przy granicy projektu planu *Studium* wskazuje tereny komunikacyjne, w tym również elementy podstawowego układu komunikacyjnego, oznaczone symbolami:

- **KGPS.3.02** – drogę klasy głównej ruchu przyspieszonego – ul. Lechicka (odcinek drogi krajowej nr 92 i III ramy komunikacyjnej miasta Poznania),
- **kG.20.1** – drogę klasy głównej – ul. Połabska,
- **kGP.2.10 + kt.19.5** – drogę klasy głównej – Al. Solidarności,
- **kG.06.3 + kt.01.3** – drogę klasy głównej – ul. Księcia Mieszka I + wydzielone tereny tramwajowe (Poznańskiego Szybkiego Tramwaju - PST).

Przekształcenia obszaru mpzp, zgodnie ze *Studium*, powinny zmierzać w kierunku utrzymania priorytetu dla funkcji mieszkaniowej. Należy dążyć do zapewnienia odpowiednich warunków jej utrzymania i rozwoju, m.in. poprzez:

- zachowanie jednorodności funkcji,
- utrzymanie i powiększanie terenów przestrzeni ośrodkotwórczych (w tym zieleni ogólnodostępnej),
- zakaz wprowadzania na tereny wyłącznie mieszkaniowe funkcji uciążliwych, w tym generujących zwiększony ruch samochodowy,
- dogęszczanie terenów osiedli mieszkaniowych nie może powodować likwidacji zieleni osiedlowej, a miejsca lokalizacji nowej zabudowy należy określać na etapie miejscowego planu.

W kontekście tych ustaleń oraz zasad określonych w części „*Obszary do przekształceń, rehabilitacji i rekultywacji*”²⁰ zapisy projektu mpzp, zachowujące obecną zabudowę blokową wielorodzinną oraz zezwalające lokalnie na pewne zwiększenie wysokości obecnych obiektów usługowych w przypadku ich przebudowy (z możliwością lokalizacji kondygnacji podziemnych na terenach **1U** i **2U**), należy uznać za prawidłowe i zgodne z zasadami kształtowania zabudowy na terenach **M1sw**, zapisanymi w *Studium*. Zaproponowane w projekcie planu zasady ochrony i kształtowania ładu przestrzennego, dotyczące lokalizacji funkcji usługowych (**1U** i **2U**), ich lokalizacji w odniesieniu do układu komunikacyjnego oraz zagospodarowania zieleni, są zgodne z zasadami zawartymi w *Studium*.

¹⁹Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Poznania – 18.01.2008 r., część Kierunki, str. 167

²⁰ jw., str. 169

Projekt zawiera wszystkie niezbędne zapisy w zakresie parametrów i wskaźników zabudowy oraz zagospodarowania przestrzennego, kształtowania ładu przestrzennego, rozwoju układu komunikacyjnego, oparte o ustalenia obowiązującego *Studium* – bez konieczności jego zmiany.

4.4. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji ustaleń projektu planu

Brak planu miejscowego dla danego terenu powoduje utrudnienia w określeniu zasad kształtowania polityki przestrzennej i sposobu postępowania w sprawach przeznaczania terenów na określone cele oraz ustalania zasad ich zagospodarowania i zabudowy (stosownie do ustawy z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*). Sytuacja taka utrudnia kształtowanie ładu przestrzennego obszaru oraz skuteczną ochronę jego środowiska przyrodniczego i ludzi.

Obecnie, obszar projektu mpzp osiedla Zwycięstwa w Poznaniu stanowi przestrzeń silnie zurbanizowaną, obejmująca przede wszystkim tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej oraz towarzyszące im tereny usługowe, tereny zieleni osiedlowej i tereny komunikacyjne. Pomimo stosunkowo dużego (jak na warunki zabudowy miejskiej) udziału terenów zagospodarowanych zielenią, poszczególne komponenty środowiska w obrębie analizowanego obszaru charakteryzują się stosunkowo niskimi walorami przyrodniczymi.

Z uwagi na obserwowane w skali całego miasta tendencje dotyczące intensyfikacji procesów inwestycyjnych, można założyć, że jednym z największych zagrożeń wynikających z braku obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jest stopniowe przekształcanie istniejących obecnie terenów zieleni osiedlowej w tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej. Przykłady rozpoczęcia tego typu procesów mają miejsce na innych osiedlach bloków mieszkalnych w Poznaniu. Brak obowiązującego mpzp prawdopodobnie utrudni ochronę istniejących dużych powierzchni zieleni na terenie osiedla oraz uniemożliwi realizację terenów zieleni urządzonej na południe od drogi prowadzącej do kościoła **3KDW**.

Bez miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wszelkie nowe inwestycje budowlane realizowane na przedmiotowym obszarze prowadzone będą wyłącznie w oparciu o decyzje administracyjne - decyzje o warunkach zabudowy i decyzje pozwolenia na budowę, które nie zawsze stanowią skuteczne narzędzie kształtowania ładu przestrzennego. Taka sytuacja utrudnia również prowadzenie polityki przestrzennej z uwzględnieniem istotnych aspektów ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego, wśród których do najważniejszych zaliczyć należy: ochronę powietrza atmosferycznego, ochronę przed hałasem, ochronę i kształtowanie terenów zieleni – w przypadku analizowanego obszaru głównie zieleni osiedlowej. Bez z góry określonych ram, dotyczących intensywności, parametrów i form zabudowy, istnieje również zagrożenie, że tereny przekształcane w tereny budowlane, zainwestowane zostaną zbyt intensywnie, bez uwzględnienia kontekstu istniejącej zabudowy terenów sąsiednich. W przypadku realizacji nowej zabudowy bez ustaleń planu miejscowego problemem może być przede wszystkim brak możliwości dotrzymania obowiązujących standardów akustycznych, jak również brak realizacji kompleksowych rozwiązań w zakresie obsługi komunikacyjnej nowych terenów inwestycyjnych, co skutkować może negatywnym oddziaływaniem na jakość funkcjonowania istniejących terenów mieszkaniowych. Efektem tego może być wzmożony ruch samochodowy na istniejących wąskich drogach osiedlowych, problemy z parkowaniem, niekorzystne oddziaływania akustyczne.

Ustalenia planu zagwarantują znacznie większe możliwości zachowania walorów przyrodniczych zieleni urządzonej, wręcz ich polepszenie pod względem występujących tu gatunków fauny i flory. Wprowadzenie do projektu planu odpowiednich zapisów, odnoszących się do zieleni występującej na całym obszarze opracowania, podwyższy warunki zamieszkania.

Istotnym problemem, jaki pojawić się może w przypadku braku realizacji ustaleń projektu planu, jest również zagrożenie wprowadzania na omawiany obszar funkcji generujących dla obszaru planu oraz jego otoczenia zbyt dużo emisji zanieczyszczeń, przy jednoczesnym braku rozwiązań pozwalających na ograniczanie negatywnego oddziaływania antropopresji na środowisko, tj. stosowanie niskoemisyjnych nośników energii, uregulowanie gospodarki wodno-ściekowej, ochronę akustyczną. Pozostawienie obszaru opracowania bez planu miejscowego utrudni zatem ochronę środowiska i ludzi, gdyż plan miejscowy, w powiązaniu z innymi przepisami prawa, określa i porządkuje szereg zagadnień związanych z ochroną środowiska przyrodniczego, w tym m.in.

zagadnienia związane z ochroną i kształtowaniem zieleni, gospodarką wodno-ściekową, ochroną powietrza atmosferycznego oraz ochroną przed hałasem.

Reasumując, do najważniejszych potencjalnych zmian w środowisku, w przypadku braku planu miejscowego, zaliczyć można m.in.:

- zbyt intensywne zainwestowanie terenu – realizacja dużych powierzchni zabudowanych i związane z tym uszczelnienie znaczących powierzchni terenu oraz ograniczenie infiltracji wód do gruntu,
- zmniejszanie powierzchni terenów zieleni osiedlowej na skutek wprowadzania nowej zabudowy,
- zwiększenie zagrożenia ponadnormatywnym hałasem poprzez ograniczanie możliwości zapewniania wymaganych standardów akustycznych w środowisku, w wyniku wprowadzenia nowych funkcji i użytkowników, a także dopuszczanie – bez ograniczeń – realizacji funkcji wymagających odpowiednich warunków akustycznych w środowisku i wewnątrz pomieszczeń,
- możliwość pogorszenia walorów krajobrazowych omawianego obszaru, w wyniku realizacji zabudowy odmiennej od istniejącej pod względem przeznaczenia, charakteru, kubatury, standardu i wyglądu oraz braku kompleksowych rozwiązań w zakresie układu komunikacyjnego i infrastruktury technicznej, obsługujących nowe tereny budowlane.

5. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, KRAJOWYM I LOKALNYM ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Akcesja Polski do Unii Europejskiej nałożyła na Polskę nowe obowiązki, wynikające z konieczności dostosowania prawa polskiego do regulacji unijnych. Ochrona środowiska wraz z Traktatem z Maastricht (1991) włączona została przez Wspólnoty Europejskie do spisu ich stałych zadań, dla których określono cele działań zapobiegawczych i regulujących. Obecnie prawo Unii Europejskiej regulujące ochronę środowiska liczy sobie kilkaset aktów prawnych, obejmujących dyrektywy, rozporządzenia, decyzje i zalecenia.

Do priorytetów Unii Europejskiej w dziedzinie ochrony środowiska zaliczyć należy m.in. przeciwdziałanie zmianom klimatu, ochronę różnorodności biologicznej, ograniczenie wpływu zanieczyszczenia na zdrowie, a także lepsze wykorzystanie zasobów naturalnych.

Do dokumentów rangi międzynarodowej – wspólnotowej - formułujących cele ochrony środowiska, istotne z punktu widzenia projektu mpzp dla terenu osiedla Zwycięstwa w Poznaniu, zaliczyć można:

- Dyrektywę Rady z dnia 21 maja 1991 r. *dotycząca oczyszczania ścieków komunalnych* (91/271/EWG), nakładającą na Państwa Członkowskie wymóg wyposażenia aglomeracji w systemy zbierania ścieków komunalnych – realizowany w projekcie mpzp poprzez nakaz odprowadzania ścieków bytowych i przemysłowych z terenów przeznaczonych pod zabudowę wyłącznie do sieci kanalizacji sanitarnej;
- Dyrektywę Rady z dnia 27 września 1996 r. *w sprawie oceny i zarządzania jakością otaczającego powietrza* (96/62/WE), nakładającą na Państwa Członkowskie obowiązek utrzymania jakości powietrza tam, gdzie jest ona dobra, oraz jej poprawie w pozostałych przypadkach - cel szczególnie istotny w kontekście obowiązywania dla Poznania *Programu ochrony powietrza dla strefy – aglomeracja Poznań*, realizowany w projekcie mpzp poprzez ustalenie zakazu stosowania pieców i trzonów kuchennych na paliwo stałe, z wyjątkiem paliw odnawialnych z biomasy, w przypadku stosowania indywidualnych systemów grzewczych.

Na szczeblu krajowym cele ochrony środowiska ustanawiają strategiczne dokumenty rządowe: *II Polityka Ekologiczna Państwa* oraz *Polityka ekologiczna państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016*. Oba te dokumenty respektują zapisy Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z 1997 r., mówiące o konieczności zapewnienia przez Rzeczypospolitą Polską ochrony środowiska kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju oraz konieczności zapewnienia przez władze publiczne bezpieczeństwa ekologicznego współczesnemu i przyszłym pokoleniom.

II Polityka Ekologiczna Państwa

Wiodącą zasadą polityki ekologicznej państwa jest zasada zrównoważonego rozwoju, ustanowiona w ramach Konferencji Narodów Zjednoczonych w Rio de Janeiro w 1992 r. Podstawowym założeniem zrównoważonego rozwoju jest takie prowadzenie polityki i działań w poszczególnych

sektorach gospodarki i życia społecznego, aby zachować zasoby i walory środowiska w stanie zapewniającym trwałe, nie doznające uszczerbku, możliwości korzystania z nich zarówno przez obecne jak i przyszłe pokolenia, przy jednoczesnym zachowaniu trwałości funkcjonowania procesów przyrodniczych oraz naturalnej różnorodności biologicznej na poziomie krajobrazowym, ekosystemowym, gatunkowym i genowym. Istotą zrównoważonego rozwoju jest równorzędne traktowanie racji społecznych, ekonomicznych i ekologicznych, co oznacza konieczność integrowania zagadnień ochrony środowiska z polityką w poszczególnych dziedzinach gospodarki.

Podstawowym celem polityki jest zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego kraju, czyli mieszkańców, infrastruktury społecznej i zasobów przyrodniczych. Wśród metod realizacji polityki ekologicznej państwa priorytet ma stosowanie tzw. dobrych praktyk gospodarowania i systemów zarządzania środowiskowego, które pozwalają powiązać efekty gospodarcze z efektami ekologicznymi, zwłaszcza w przemyśle i energetyce, transporcie, rolnictwie, leśnictwie, budownictwie i gospodarce komunalnej, zagospodarowaniu przestrzennym, turystyce, ochronie zdrowia, handlu i działalności obronnej.

Cele szczegółowe polityki ekologicznej państwa ujęto w dwóch grupach: w sferze racjonalnego użytkowania zasobów naturalnych i w zakresie jakości środowiska. Wśród nich, w kontekście zakresu ustaleń projektu mpzp dla terenu osiedla Zwycięstwa w Poznaniu, wymienić należy m.in.:

- racjonalizację użytkowania wody, jakość wód, realizowany w projekcie planu poprzez zapisy ustalające zasady prowadzenia gospodarki wodno-ściekowej, tj.: nakaz zaopatrzenia w wodę pitną z sieci wodociągowej, odprowadzanie ścieków bytowych i przemysłowych do sieci kanalizacji sanitarnej, zakaz lokalizacji zbiorników bezodpływowych oraz indywidualnych oczyszczalni ścieków na terenach **MW, U, UZ, UO** i **ZP**, na wszystkich terenach w zakresie wód opadowych i roztopowych: zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych na terenie lub odprowadzenie ich do sieci kanalizacji deszczowej;
- jakość powietrza, zmiany klimatu, realizowany w projekcie planu poprzez zapisy ustalające dopuszczenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii, dopuszczenie indywidualnych systemów grzewczych, z zakazem stosowania pieców i trzonów kuchennych na paliwo stałe na terenach **MW, U, UZ, UO** i **ZP**, z wyjątkiem paliw odnawialnych z biomasy na terenach **U, UZ, UO** i **ZP**;
- hałas, realizowany w projekcie planu poprzez zapisy ustalające: zapewnienie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku dla wszystkich terenów o zdefiniowanych wymaganiach akustycznych, na terenach **MW, UZ** i **UO** nakaz stosowania w budynkach z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi, zlokalizowanych w obszarach ponadnormatywnego hałasu od dróg, zasad akustyki budowlanej, zakaz lokalizacji na terenach **1U** i **2U** obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m² i budynków o funkcjach wymagających zapewnienia dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku;
- różnorodność biologiczną i krajobrazową realizowany w projekcie planu poprzez zapisy ustalające: minimalną powierzchnię biologicznie czynną dla każdej kategorii terenu, ochronę istniejących drzew, które nie kolidują z planowanym przeznaczeniem i zagospodarowaniem terenów, zagospodarowanie zielenią wszystkich wolnych od utwardzenia fragmentów terenów, na terenie **2U**, w przypadku lokalizacji wolno stojącego obiektu handlowego o powierzchni sprzedaży powyżej 300 m², zagospodarowanie nie mniej niż 15 % powierzchni działki budowlanej zielenią wysoką, na terenie **2ZP** nasadzenie zieleni zwartej (zgodnie z rysunkiem projektu planu) i dopuszczenie lokalizacji oczek wodnych o powierzchni nie większej niż 0,4 ha, oraz zapisy odnoszące się w szczególności do krajobrazu zakazujące na wszystkich terenach lokalizacji tymczasowych obiektów budowlanych, zakaz na terenie **2ZP** sadzenia drzew i krzewów wysokich, w pasie o szerokości nie mniejszej niż 10 m od osi widokowej oraz ustalenie na terenach **E** możliwości wymiany istniejących stacji transformatorowych na stacje małogabarytowe.

Ponadto, dokument wskazuje na konieczność stworzenia spójnego wewnętrznie systemu prawa ochrony środowiska, dostosowanego do wymagań unijnych. Wymaga poddania dokumentów programowych z dziedziny ochrony środowiska (planów, strategii, polityk, itp.) ocenie ekologicznej skuteczności lub ocenie oddziaływania na środowisko (w formie strategicznych ocen oddziaływania na środowisko), ocenie efektywności kosztowej, konsultacjom społecznym, ocenie zgodności z wymogami Unii Europejskiej.

Polityka ekologiczna państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016

Polityka ekologiczna państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016 stanowi załącznik do uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 22 maja 2009 r. w sprawie przyjęcia *Polityki*. Sporządzona została przez Ministerstwo Środowiska, zgodnie z wymogiem ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska*. Omawiany dokument określa cele średniookresowe do 2016 r. oraz wskazuje kierunki działań do wykonania w latach 2009-2012 w odniesieniu do zagadnień związanych z:

- kierunkami działań systemowych,
- ochroną zasobów naturalnych,
- poprawą jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego.

Wśród działań systemowych dokument wymienia aspekt ekologiczny w planowaniu przestrzennym i w jego ramach cel dotyczący podnoszenia roli planowania przestrzennego, które powinno być podstawą lokalizacji nowych inwestycji. Wskazuje się na konieczność wdrażania wytycznych, dotyczących uwzględnienia w planach zagospodarowania przestrzennego wymagań ochrony środowiska i gospodarki wodnej, wdrożenie przepisów, umożliwiających przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko już na etapie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, zatwierdzenie wszystkich obszarów europejskiej sieci Natura 2000, uwzględnianie obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi, określenie zasad ustalania progów tzw. chłonności środowiskowej oraz pojemności przestrzennej zależnie od typu środowiska, uwzględniania w planach wyników monitoringu środowiska.

Na szczeblu gminnym wyraz realizacji *Polityki* stanowi *Program Ochrony Środowiska dla Miasta Poznania na lata 2009-2012*. *Program* określił zadania w zakresie ochrony środowiska dla Poznania dla okresu czteroletniego (lata 2009-2012) oraz zdefiniował cele średniookresowe dla miasta do roku 2015. Wskazuje działania strategiczne, obejmujące cele i kierunki działań realizowanych w Poznaniu w zakresie ochrony środowiska, podzielone na trzy bloki tematyczne, w tym:

- cele i priorytety o charakterze systemowym obejmującym rozwój społeczno-gospodarczy gminy w powiązaniu z ochroną środowiska,
- cele i priorytety w zakresie ochrony dziedzictwa przyrodniczego i racjonalnego użytkowania zasobów przyrody,
- cele i priorytety w zakresie poprawy jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego.

Cele ustanowione na szczeblu gminnym stanowią część szczegółowych celów polityki ekologicznej państwa. Część z celów znajduje swoje odzwierciedlenie w zapisach omawianego projektu mpzp. Dotyczą one:

- ochrony powierzchni ziemi i gleb, realizowany w projekcie planu poprzez zapisy ustalające: maksymalną powierzchnię zabudowy oraz minimalną powierzchnię biologicznie czynną terenów przeznaczonych pod zabudowę, dopuszczenie zagospodarowania mas ziemnych w obrębie działki budowlanej lub terenu;
- poprawy jakości wód powierzchniowych i zapewnienia odtwarzalności zasobów wód podziemnych, realizowany w projekcie planu poprzez zapisy ustalające: sposób prowadzenia gospodarki wodno-ściekowej, maksymalną powierzchnię zabudowy i minimalną powierzchnię biologicznie czynną terenów przeznaczonych pod zabudowę, zagospodarowanie zielenią wszystkich wolnych od utwardzenia fragmentów terenów;
- osiągnięcia najwyższej jakości powietrza oraz lokalnego wyeliminowania negatywnego oddziaływania na środowisko, realizowany w projekcie planu poprzez zapisy ustalające: zakaz stosowania pieców i trzonów kuchennych na paliwo stałe terenach **MW, U, UZ, UO** i **ZP**, z wyjątkiem paliw odnawialnych z biomasy na terenach **U, UZ, UO** i **ZP**, ochronę istniejącej zieleni oraz zakaz lokalizacji na terenach usługowych obiektów generujących duży ruch samochodowy (obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m²);
- zmniejszenia uciążliwości akustycznych występujących na obszarze miasta do poziomu akceptowalnego pod względem prawnym i społecznym, realizowany w projekcie planu poprzez zapisy ustalające: na terenach **MW, UZ** i **UO** nakaz stosowania w budynkach z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi, zlokalizowanych w obszarach ponadnormatywnego hałasu od dróg, zasad akustyki budowlanej, zakaz lokalizacji na terenach **1U** i **2U** obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m² i budynków o funkcjach wymagających zapewnienia dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku;

Ustalenie w projekcie planu zakazu stosowania na terenach przeznaczonych pod zabudowę pieców i trzonów kuchennych na paliwo stałe na terenach **MW, U, UZ, UO** i **ZP**, z wyjątkiem paliw

odnawialnych z biomasy na terenach **U**, **UZ**, **UO** i **ZP**, stanowi również realizację zaleceń, zawartych w *Programie ochrony powietrza dla strefy – aglomeracja Poznań*. Zgodnie z zadaniami podstawowymi, określonymi w ww. programie, dopuszcza się zastosowanie na terenach budowlanych indywidualnych instalacji grzewczych, pod warunkiem spełnienia wymogów, dotyczących stosowanego w nich paliwa. Zastosowany w projekcie zapis wpisuje się w realizację powyższego wymogu.

6. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA USTALEŃ PROJEKTU PLANU NA ŚRODOWISKO

6.1. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi

Antropogeniczne przeobrażenia powierzchni ziemi związane są z działaniami techniczno-inżynierskimi, a zasięg tych zmian warunkowany jest skalą projektowanych w planach inwestycji, zwłaszcza przewidywanej powierzchni nowej inwestycji oraz głębokością prowadzonych prac ziemnych. W kontekście oceny oddziaływań na środowisko przyrodnicze, przekształcenia powierzchni ziemi są szczególnie istotne, powodują bowiem zmiany wśród pozostałych komponentów środowiska przyrodniczego, a poza tym należą do zmian trwałych.

Projekt planu obejmuje w dużej mierze tereny już zabudowane, z istniejącym systemem dróg oraz wyposażone w infrastrukturę techniczną. Są to zatem tereny o już silnie przekształconej powierzchni ziemi. Na skutek realizacji projektu planu należy spodziewać się lokalizacji nowych budynków oraz przekształcenia lub uzupełnienia istniejącej zabudowy, rozbudowy i modernizacji elementów infrastruktury komunikacyjnej i technicznej. Nowe zainwestowanie dotyczyć będzie terenu zieleni urządzonej **ZZP**, terenu zabudowy usługowej **2U** i terenu zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej **4MW**. Rozbudowa lub przebudowa dotyczyć może głównie zabudowy usługowej na terenie: **3MW** (działka nr 155/9 z budynkiem administracyjnym), zabudowy usługowej: **1U**, **UO** (przedszkola) i **UZ** (przychodni zdrowia).

Realizacja nowych obiektów budowlanych prowadzi do nieodwracalnego zniszczenia powierzchni ziemi. Związane jest to z powstaniem nowych form antropogenicznych, np.: nasypów czy powierzchni niwelowanych. Skutkiem realizacji wszystkich wymienionych inwestycji budowlanych będzie uszczelnienie powierzchni ziemi, a także – prawdopodobnie – zmiana parametrów właściwości gruntów poprzez wprowadzenie materiałów nasypowych i mieszanek.

Większych oddziaływań na powierzchnię ziemi należy spodziewać się na terenach **MW**, **1,2U** i **ZZP**, na których dopuszczono realizację podziemnych kondygnacji. Ingerencja na terenach **1** i **2U** może być znacząca gdyż, przy realizacji podziemnych kondygnacji, dla tych terenów nie obowiązują wyznaczone na rysunku planu linie zabudowy. Zatem zasięg kondygnacji podziemnych może być większy niż zasięg kondygnacji naziemnych. Przekształcenia powierzchni ziemi może wywołać również realizacja na terenach **ZP** oczek wodnych o powierzchni nie większej niż 0,4 ha. Zmiany powierzchni ziemi będą następowały również w związku z dopuszczeniem lokalizacji dróg wewnętrznych, urządzeń budowlanych, dojazdów i dojazdów, parkingów naziemnych i podziemnych, sieci infrastruktury technicznej.

Ingerencja w powierzchnię ziemi będzie spowodowana pracami ziemnymi przy wykonywaniu wykopów oraz fundamentów obiektów inżynierskich, wytworzeniem określonej ilości różnego rodzaju odpadów i ścieków, ewentualnym krótkotrwałym obniżeniem zwierciadła wód podziemnych, powstałym na skutek konieczności wykonania odwodnień związanych z wykonywaniem fundamentów obiektów inżynierskich (ograniczone do przestrzeni poszczególnych wykopów), zwłaszcza podziemnych parkingów.

Wykopy związane z fundamentowaniem obiektów budowlanych powodują powstawanie mas ziemnych, które należy w odpowiedni sposób zagospodarować. Z reguły wskazane jest, aby ziemia pochodząca z wykopów została w miarę możliwości zagospodarowana w granicach działki budowlanej lub terenu, nie powodując jednak naruszenia istniejących wpływów powierzchniowych w stosunku do terenów sąsiadujących. Zapis o dopuszczeniu zagospodarowania mas ziemnych w obrębie działki budowlanej lub terenu znalazł się w projekcie mpzp. Jednak w sytuacji, kiedy ilość mas ziemnych będzie znacząca, wskazane będzie ich usunięcie, w uzgodnieniu z władzami Miasta, na wskazane miejsce poza obszar projektu planu.

Biorąc pod uwagę konieczność minimalizowania trwałych zmian w środowisku przyrodniczym, istotne są zapisy projektu planu ustalające maksymalne powierzchnie zabudowy działek budowlanych, minimalne powierzchnie biologicznie czynne oraz ustalenie nieprzekraczalnych linii zabudowy. Pozwoli to na ograniczenie przestrzeni, na której dojdzie do nieodwracalnych zmian powierzchni ziemi i pozostawienie na każdej działce niezabudowanych powierzchni o zbliżonym do naturalnego podłożu gruntowym.

6.2. Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne

Ze względu na brak występowania na obszarze objętym opracowaniem wód powierzchniowych, ustalenia projektu planu nie odnoszą się bezpośrednio do zagadnień, związanych z ochroną zasobów wód powierzchniowych. Projekt planu dopuszcza na terenach **ZP** lokalizację oczek wodnych o powierzchni nie większej niż 0,4 ha. Z analizy wszystkich ustaleń projektu mpzp nie wynika, by ich realizacja mogła kolidować lub generować jakichkolwiek negatywne oddziaływania na oczka wodne. Cele krajobrazowe i środowiskotwórcze, oraz nakłady finansowe na realizację oczek wodnych, prawdopodobnie sprawią, że będzie im poświęcona szczególna troska.

Nie przewiduje się również znaczącego oddziaływania realizacji ustaleń planu na jakość zasobów wód podziemnych. Ustalenia omawianego projektu regulują docelowe zasady prowadzenia gospodarki wodno-ściekowej na przedmiotowym obszarze. Przede wszystkim, wprowadzono nakaz powiązania elementów sieci infrastruktury technicznej na terenie planu z układem zewnętrznym infrastruktury technicznej oraz zapewnienie dostępu do sieci. Teren jest w całości włączony do systemu wodociągowego miasta. Ustalono nakaz zaopatrzenia w wodę pitną wyłącznie z sieci wodociągowej oraz obowiązek odprowadzania ścieków bytowych i przemysłowych wyłącznie do sieci kanalizacji sanitarnej. Ustalono na terenach **MW, U, UZ, UO** i **ZP** zakaz lokalizacji zbiorników bezodpływowych oraz indywidualnych oczyszczalni ścieków. W sytuacji, kiedy istniejące uzbrojenie będzie niewystarczające dla planowanych inwestycji na ww. terenach, niezbędne będzie wybudowanie nowych sieci zgodnie z zapisem dopuszczającym lokalizację sieci infrastruktury technicznej. Rozwiązanie to pozwoli uniknąć zanieczyszczenia podłoża i zasobów wodnych.

Negatywne oddziaływania o charakterze lokalnym i czasowym mogą wystąpić na etapie prowadzenia robót budowlanych, związanych z wykonaniem wykopów pod fundamenty nowych budynków, realizacją infrastruktury technicznej (wodociągowej, kanalizacyjnej, gazowej, ciepłowniczej, elektroenergetycznej, telekomunikacyjnej i teleinformatycznej) oraz drogowej. Na etapie realizacyjnym istnieje potencjalne zagrożenie dla jakości wód podziemnych, wynikające z wytwarzania na terenie inwestycji budowlanych różnego rodzaju odpadów i ścieków. W celu ograniczenia możliwości zanieczyszczenia środowiska gruntowo-wodnego ściekami i odpadami powstającymi na etapie realizacji inwestycji, należy zorganizować zaplecze budowy w sposób zabezpieczający grunt i wodę przed zanieczyszczeniami substancjami ropopochodnymi (na terenie placów postojowych dla maszyn i środków transportu), wyposażyć je w pomieszczenia socjalno-bytowe dla pracowników, przenośne toalety dla pracowników oraz skład materiałów budowlanych. Powstałe w czasie realizacji inwestycji ścieki i odpady powinny być usuwane z terenu budowy zgodnie z normami oraz obowiązującymi przepisami odrębnymi.

Ponadto, prowadzenie prac budowlanych może się wiązać z czasowym obniżeniem zwierciadła wód gruntowych, a także lokalnym ograniczeniem zdolności infiltracyjnych. Zmiany te będą miały charakter krótkotrwały i ustąpią po zaprzestaniu prowadzenia działań w tym zakresie.

W przypadku lokalizacji podziemnych kondygnacji na terenach **MW, 1,2U** i **2ZP**, oddziaływania na wody podziemne będą większe, bowiem realizacja takich inwestycji wiąże się z prowadzeniem prac ziemnych na dużo większej powierzchni oraz na większej głębokości. Ich realizacja może wiązać się z zakłóceniem naturalnego przepływu wód, w przypadku kiedy zwierciadło wód gruntowych zalegać będzie w strefie powyżej projektowanego poziomu posadowienia budynku. Znaczące oddziaływania na środowisko wodne (stosunki wodne oraz jakość wód podziemnych), mogą wynikać z prowadzenia prac odwodnieniowych oraz nieprawidłowego odprowadzania wód opadowych, roztopowych lub też ścieków z rejonu budowy.

Budowa obiektów podziemnych, w zależności od warunków gruntowo-wodnych, a zwłaszcza głębokości zalegania wód podziemnych (warstwy wodonośnej), spowodować może pewne utrudnienia w ich dotychczasowym przepływie lub zmianę jego reżimu. Dlatego w przypadku realizacji inwestycji budowlanych z kondygnacjami podziemnymi niezbędne będzie wykonanie szczegółowych badań geotechnicznych i geologiczno-inżynierskich z elementami badań hydrogeologicznych. W zależności od wyników tych badań, zwłaszcza w zakresie głębokości i rodzaju zalegania wód gruntowych oraz kierunku ich przepływu, niezbędne może okazać się wskazanie metody odwodnienia terenu inwestycji, która pozwoli na utrzymanie w możliwie niezmiennym stanie warunków wodnych w rejonie inwestycji.

Powiększenie obszarów zabudowanych o uszczelnionej powierzchni powoduje zawsze zmniejszenie zdolności infiltracyjnych gruntów przypowierzchniowych oraz większy odpływ wód opadowych i roztopowych z terenów za pośrednictwem sieci kanalizacyjnej. Powoduje to zagrożenie obniżania poziomu wód gruntowych, zmniejszania ich zasobów i nadmiernego przesuszenia gruntu.

W przypadku analizowanego obszaru skala tego zjawiska nie będzie duża, ponieważ już teraz stanowi on teren w znacznej części zainwestowany i uszczelniony, a projekt planu zachowuje przeznaczenie i sposób zagospodarowania większości terenów.

Korzystnym skutkiem środowiskowym realizacji ustaleń planu będzie możliwość zmniejszenia odpływu wód opadowych i roztopowych z terenów przez sieci kanalizacyjne. Plan dopuszcza bowiem zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych na terenach **MW, U, UO, UZ, ZP, E i KDW** lub ich odprowadzanie do sieci kanalizacji deszczowej. Ponadto, na terenach **ZP** dopuszcza lokalizację oczek wodnych. Takie rozwiązania ocenia się pozytywnie z ekologicznego punktu widzenia. Są one zgodne z *Programem Ochrony Środowiska dla miasta Poznania na lata 2009-2012*. Podstawową zasadą współczesnych metod jest zatrzymanie części lub całości deszczu na terenie, na który spadł, np. poprzez jego retencjonowanie w zbiornikach i dalsze wykorzystanie do podlewania zieleni towarzyszącej zabudowie lub wykorzystanie w urządzeniach sanitarnych obiektów. Zatrzymanie części wód opadowych ogranicza degradację środowiska, spowodowaną uszczelnieniem terenu, powoduje podniesienie poziomu wód gruntowych. Ponadto, zgodnie z art. 100 ustawy *Prawo ochrony środowiska*, przy planowaniu i realizacji przedsięwzięcia powinny być stosowane rozwiązania, które ograniczą zmianę stosunków wodnych do rozmiarów niezbędnych ze względu na specyfikę przedsięwzięcia.

Dla ochrony zasobów wód podziemnych pożądane jest utrzymanie jak największych powierzchni umożliwiających infiltrację wód do gruntu. W tym kontekście istotne są zapisy projektu planu, dotyczące ograniczenia powierzchni zabudowanych działek oraz wymaganych minimalnych powierzchni biologicznie czynnych. Istotnymi ustaleniami w zakresie ochrony zasobów wodnych będą również zapisy o zagospodarowaniu zielenią wszystkich nieutwardzonych fragmentów terenów.

Istotne znaczenie dla kształtowania jakości zasobów wodnych mają także zasady prowadzenia gospodarki odpadami na danym terenie. Na obszarze projektu planu, podobnie jak na terenie całego miasta, sposób zagospodarowania odpadów określają przepisy odrębne, w tym ustawa *o odpadach*, ustawa *o utrzymaniu czystości i porządku w gminach* oraz akty wykonawcze do tych ustaw, w tym. m.in. *Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie Miasta Poznania*, stąd w projekcie planu nie ma ustaleń odnoszących się w sposób bezpośredni do tych zagadnień. Nie mniej jednak, ustalenia projektu pozwalają na prawidłowe prowadzenie gospodarki odpadami na poszczególnych terenach. Ich ilość wzrośnie w granicach analizowanego terenu na skutek rozwoju nowej zabudowy mieszkaniowej i usługowej. Prowadzenie gospodarki odpadowej we właściwy sposób pozwoli na ograniczenie możliwości zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych substancjami niebezpiecznymi, przedostającymi się do gruntu na skutek niewłaściwego składowania odpadów.

6.3. Oddziaływanie na różnorodność biologiczną

Projekt planu, zgodnie z polityką przestrzenną ustaloną dla tej części miasta w *Studium*, większość terenów przeznaczona pod zabudowę. Na takich terenach możliwości utrzymania, a tym bardziej wzbogacania, zasobów różnorodności biologicznej jest bardzo ograniczona. Realizacja ustaleń projektu mpzp osiedla Zwycięstwa w Poznaniu wpłynie na zwiększenie powierzchni umożliwiających założenie zieleni, głównie na terenach: zieleni urządzonej **ZZP**, zabudowy usługowej **2U** i zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej **4MW**. Rozbudowa lub przebudowa obiektów usługowych może spowodować zmniejszenie obecnych powierzchni biologicznie czynnych na terenach zabudowy usługowej: **1U, UO** (przedszkola) i **UZ** (przychodni zdrowia).

Omawiany projekt planu zawiera ustalenia pozwalające na ograniczenie przyrostu powierzchni uszczelnionych i jednocześnie na rekompensację strat powierzchni biologicznie czynnych. W tym celu do projektu wprowadzono zapisy ustalające nieprzekraczalny procent zabudowy oraz minimalny procent powierzchni biologicznie czynnej działek budowlanych lub terenów. Korzystnymi z punktu widzenia ochrony i kształtowania różnorodności biologicznej zapisami projektu planu są również ustalenia nakazujące ochronę istniejących drzew, które nie kolidują z planowanym przeznaczeniem i zagospodarowaniem terenów, ustalenia proponujące nowe nasadzenia oraz nakazujące zagospodarowanie zielenią wszystkich wolnych od utwardzenia fragmentów terenów. Projekt planu zawiera również ustalenia, których realizacja pozwoli na wzbogacenie gatunkowe występującej na obszarze planu zieleni. W tym zakresie istotne są zapisy dotyczące nasadzenia zieleni zwartej na terenie **ZZP** w strefie wskazanej na rysunku projektu planu, nasadzenia zieleni wysokiej na powierzchni nie mniejszej niż 15% działki budowlanej w przypadku lokalizacji wolno stojącego obiektu handlowego o powierzchni sprzedaży powyżej 300 m² na terenie **2U** oraz dopuszczenie stworzenia nowych warunków siedliskowych przez realizację oczek wodnych na terenach **ZP**.

W kontekście kształtowania różnorodności biologicznej istotne jest to, jaka zieleń będzie wprowadzana na dane tereny. Ważne jest, aby charakteryzowała się odpowiednim doбором i zróżnicowaniem gatunkowym oraz gęstością nasadzeń. Wprowadzaną zieleń należy dostosować do warunków siedliskowych, panującym na danym terenie, ze szczególnym uwzględnieniem wyżej cytowanego wymogu ochrony istniejących drzew.

Czynnikiem, który w warunkach silnej antropopresji, może w pewnym stopniu łagodzić jej negatywne skutki dla środowiska przyrodniczego oraz może wspomagać zachowanie funkcji ekologicznych terenów, jest wykształcenie odpowiedniego układu przestrzennego zabudowy i odpowiednie zagospodarowanie przestrzeni w jej otoczeniu. Wzajemne powiązania funkcjonalne tego układu z szeroko rozumianymi terenami zieleni, zapewniają stabilne warunki życia organizmów żywych, produkcji materii organicznej oraz warunki infiltracji wód opadowych i roztopowych do gruntu co sumarycznie kształtuje różnorodność biologiczną środowiska.

6.4 Oddziaływanie na szatę roślinną i świat zwierzęcy

Realizacja ustaleń projektu planu wpłynie na trwałe zniszczenie szaty roślinnej na terenach, na których przewidywana jest lokalizacja nowej zabudowy, a więc na terenach: zieleni urządzonej **2ZP**, zabudowy usługowej **2U** i zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej **4MW**. Część roślinności na ww. terenach najprawdopodobniej zastąpiona zostanie zielenią parkową i osiedlową, realizowaną w ramach powierzchni biologicznie czynnych. Rozbudowa lub przebudowa obiektów usługowych może spowodować nieznaczne zmniejszenie powierzchni zieleni na terenach: zabudowy usługowej **1U**, usług (przedszkola) **UO** i (przychodni zdrowia) **UZ**.

Wyznaczone w projekcie planu tereny zieleni urządzonej **ZP** zapewniają ochronę parku osiedlowego na terenie **1ZP** i znacznych powierzchni trawiastych na terenie **2ZP**. Na pozostałych terenach zapisy projektu planu zachowują stan istniejący i ustalają minimalną powierzchnię biologicznie czynną optymalną dla danego terenu, nakazując jednocześnie ochronę istniejących drzew, które nie kolidują z planowanym przeznaczeniem i zagospodarowaniem terenów oraz zagospodarowanie zielenią wszystkich wolnych od utwardzenia fragmentów terenów.

Lokalizacje nowych inwestycji zostały wskazane na terenach (**4MW**, **2U** i **2ZP**) w większości porośniętych roślinnością trawiastą, miejscami roślinnością synantropijną lub wręcz pozbawionych okrywy roślinnej. Straty w środowisku nie będą zatem mocno odczuwalne. Ustalone na tych terenach minimalne powierzchnie biologicznie czynne (30% dla terenu **4MW**, 15% dla **2U** i 50% dla terenu **2ZP**) pozwalają na częściowe lub całkowite odtworzenie utraconej okrywy roślinnej przez odpowiednie wprowadzenie zieleni urządzonej, w skład której mogą wchodzić drzewa, krzewy i pnącza. Wskazana na rysunku projektu planu powierzchnia zieleni zwartej (drzew i krzewów) na terenie **2ZP** pozytywnie wpłynie na środowisko przyrodnicze terenu **2ZP** i **3MW**. Na terenie **2U** w przypadku lokalizacji wolno stojącego obiektu handlowego o powierzchni sprzedaży powyżej 300 m², plan nakazuje zagospodarowanie nie mniej niż 15 % powierzchni działki budowlanej zielenią wysoką.

W przypadku realizacji nowych inwestycji budowlanych na ww. terenach, na etapie realizacyjnym prace budowlane potencjalnie powodować mogą negatywne chwilowe lub trwałe oddziaływania na stan i jakość istniejącej zieleni. Przebudowa lub lokalizacja nowych obiektów budowlanych w miejscu obecnych może spowodować konieczność przesadzenia lub usunięcia istniejących drzew i krzewów. Ponadto, prace budowlane prowadzone przy użyciu ciężkiego sprzętu, powodować mogą mechaniczne uszkodzenia istniejących drzew. Z tego względu niezwykle istotny będzie sposób prowadzenia tych prac, a także sposób organizacji placu budowy. Istnieje szereg zasad, zakazów, ograniczeń, które należą zastosować w celu ochrony istniejących nasadzeń. Należą do nich:

- nakaz zabezpieczenia pni drzew (matami, deskami) przed uszkodzeniami mechanicznymi,
- nakaz prowadzenia wykopów w pobliżu pni drzew wyłącznie ręcznie,
- zakaz uszkadzania i obcinania korzeni szkieletowych drzew,
- wykopy w pobliżu drzew powinny być możliwie jak najszybciej zasypywane w celu ochrony systemu korzeniowego przed wysychaniem,
- zakaz składowania w pobliżu drzew (w obrębie koron i korzeni) niebezpiecznych materiałów budowlanych,
- zakaz uruchamiania i przechowywania w pobliżu drzew maszyn budowlanych,
- zakaz zmiany poziomu gruntu w pobliżu systemu korzeniowego drzew.

Powyższe zasady nie stanowią zakresu ustaleń planów miejscowych, nie mniej jednak powinny być uwzględnione na późniejszych etapach inwestycyjnych.

Obszar opracowania, ze względu na znaczne zainwestowanie, stanowi miejsce występowania zwierząt, przystosowanych do życia w bliskim sąsiedztwie ludzi. Zamieszkują tutaj gatunki odporne na zanieczyszczenia i hałas komunikacyjny. W związku z powyższym, na znacznej części omawianego obszaru realizacja ustaleń projektu planu nie spowoduje znaczących negatywnych oddziaływań na faunę. Plan zabezpiecza swoimi zapisami park osiedlowy, którego skład gatunkowy kwitnących i owocujących roślin (w szczególności licznych drzew i krzewów) stanowi źródło pokarmu dla wielu owadów, ptaków i drobnych gryzoni. Stworzenie na terenach zieleni urządzonej oczek wodnych może przyczynić się do poszerzenia liczebności i różnorodności zwierząt odwiedzających teren osiedla, czy to z powodu łatwego dostępu do wody czy też z powodu pojawienia się nowego środowiska wodnego. Wraz z pojawieniem się oczek wodnych może się zwiększyć liczba owadów, w tym również tych będących źródłem pokarmu dla nietoperzy bytujących w pobliskich Fortach V i Va. Realizacja zapisów planu w tym zakresie wydaje się być szczególnie korzystna dla zmian w świecie fauny i flory, ponieważ daje możliwość wzbogacenia środowiska.

6.5 Oddziaływanie na ludzi

Oddziaływania na ludzi, wynikające z realizacji ustaleń omawianego w prognozie mpzp, zaliczyć można zarówno do pozytywnych, jak i negatywnych.

Negatywne oddziaływania związane będą głównie z etapem realizacji poszczególnych inwestycji budowlanych, prowadzonych głównie na terenach **2ZP**, **2U** i **4MW**. Negatywne oddziaływania polegać będą przede wszystkim na emisji hałasu i zanieczyszczeń powietrza, a także na utrudnieniach w ruchu, zarówno pojazdów i pieszych. Należy jednak przypuszczać, że prace prowadzone będą w ciągu dnia i nie będą stanowiły uciążliwości w godzinach nocnych. Poza tym, będzie to oddziaływanie krótkotrwałe i chwilowe, które ustanie po zakończeniu prac budowlanych. Zasięg oddziaływania powinien być ograniczony do działki budowlanej, by nie stanowił zbyt dużego dyskomfortu dla dalszego otoczenia.

Wzrost intensywności zabudowy spowodowany, głównie zabudową mieszkaniową wielorodzinną i usługową, wygeneruje większy ruch samochodowy wewnątrz obszaru planu na etapie eksploatacji nowych obiektów budowlanych. Nowe przejazdy samochodów w ruchu docelowo-źródłowym na obszarze planu będą powodowały emisję hałasu. Stąd, bardzo ważne będzie stosowanie działań i rozwiązań przeciwhałasowych – technicznych i organizacyjnych – umożliwiających stosowne ograniczenie oraz uspokojenie ruchu samochodowego, w wyniku czego nastąpi ograniczenie emisji i propagacji tego hałasu w otaczającym środowisku. Eliminowaniu zagrożeń komfortu akustycznego w środowisku służy ustalenie planu o dopuszczeniu lokalizacji dodatkowych, innych niż ustalone planem, elementów układu komunikacyjnego – czyli dopuszczenie stosowania np. technicznych elementów uspokojenia ruchu. Należy oczekiwać, że zastosowane ustalenie umożliwi wdrażanie rozwiązań, które pozwolą skutecznie zapobiegać generowaniu hałasu w obszarze planu, jak również wzdłuż ulic zewnętrznych. Znacznie trudniejsze do zmniejszenia są uciążliwości wynikające z sąsiedztwa z ulicami otaczającymi os. Zwycięstwa. W związku z tym, zapisy planu nakazują stosowanie zasad akustyki budowlanej w budynkach z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi, zlokalizowanych w obszarach ponadnormatywnego hałasu od dróg (tereny **MW**, **UZ** i **UO**).

Docelowa realizacja ustaleń planu pozwoli na zapewnienie odpowiedniego standardu zamieszkania, a także na zapewnienie bezpieczeństwa na nowych terenach inwestycyjnych. Służyć temu będą ustalenia w zakresie:

- układu komunikacyjnego, zapewniającego bezpieczny dostęp do terenów mieszkaniowych i usługowych,
- zapewnienia na wszystkich terenach przeznaczonych pod zabudowę niezbędnej ilości miejsc postojowych, w tym miejsc dla samochodów osobowych, rowerów, a na terenach usługowych dodatkowo miejsc do przeładunku towarów, zlokalizowanych poza stanowiskami postojowymi dla samochodów i rowerów,
- dopuszczenia na terenach mieszkaniowych i usługowych lokalizacji przed linią zabudowy urządzeń dla niepełnosprawnych,
- zapewnienia wszystkim terenom dostępu do niezbędnych sieci infrastruktury technicznej, w tym sieci: wodociągowej, kanalizacyjnej, elektroenergetycznej, gazowej, ciepłowniczej i telekomunikacyjnej, a także dopuszczenie robót w zakresie systemu monitoringu wizyjnego oraz systemu służb ratowniczych i bezpieczeństwa publicznego.

Ponadto, w celu zapewnienia wyższej jakości życia oraz bezpieczeństwa mieszkańców analizowanych terenów, niezbędne jest podejmowanie działań pozwalających na ochronę i właściwe kształtowanie najbliższego środowiska przyrodniczego, sprzyjających całotygodniowemu wypoczynkowi mieszkańców poprzez realizację obiektów małej architektury, placów zabaw, boisk i innych urządzeń rekreacji plenerowej na terenach **MW** i **ZP** oraz ścieżek rowerowych na terenach **ZP** i **KDW**. Analizowany projekt mpzp, w ramach możliwego, ustawowego zakresu, zawiera ustalenia, które pozwalają na zapewnienie ochrony zdrowia przyszłych mieszkańców analizowanego obszaru. Są to ustalenia, dotyczące:

- ochrony i kształtowania jakości powietrza atmosferycznego (dopuszczenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii, zakaz stosowania paliw stałych z wyjątkiem paliw z biomasy w indywidualnych systemach grzewczych),
- regulacji gospodarki wodno-ściekowej (obowiązek odprowadzania ścieków bytowych i przemysłowych do kanalizacji sanitarnej, dopuszczenie zagospodarowania wód opadowych i roztopowych w granicach działek budowlanych, z dopuszczeniem odprowadzania do sieci kanalizacji deszczowej, zakaz lokalizacji zbiorników bezodpływowych oraz indywidualnych oczyszczalni ścieków),
- ochrony i kształtowania obecnej i nowej zieleni urządzonej (w szczególności zieleni wysokiej),
- ochrony przed hałasem (obowiązek uzyskania wymaganych standardów akustycznych dla terenów o zdefiniowanych wymaganiach akustycznych w środowisku, a także na granicach z takimi terenami).

6.6. Oddziaływanie na krajobraz

Przeobrażenia krajobrazu analizowanego obszaru na skutek realizacji ustaleń mpzp nie będą duże. Obszar planu jest w znacznej części już zainwestowany, a projekt planu zachowuje przeznaczenie i sposób zagospodarowania większości terenów.

Nowe inwestycje budowlane realizowane będą głównie na terenach **4MW**, **2U** i **2ZP**. Przekształcenia lub uzupełnienia zabudowy mogą być prowadzone na terenach **3MW**, **1U**, **UO** i **UZ**. W kontekście całego obszaru mpzp oraz jego najbliższego otoczenia, nie będą to przekształcenia duże i dotyczyć będą skali lokalnej. Niemniej jednak w dłuższej perspektywie powinny wpłynąć pozytywnie na ład przestrzenny w granicach obszaru objętego planem.

Nowe inwestycje budowlane realizowane na działkach położonych we wnętrzu osiedla na terenie **2ZP** zastąpią obecne zainwestowanie (parking strzeżony dla samochodów osobowych) obiektami kubaturowymi i zielenią, które pozwolą na wykreowanie przestrzeni bardziej pasującej do całości osiedla. Istotne dla kreowania ciekawych krajobrazowo przestrzeni w oparciu o ww. teren jest zachowanie osi widokowej wewnątrz osiedla. Na terenie **2ZP** poprzez wskazanie lokalizacji nowej zabudowy, dopuszczenie lokalizacji dwóch ogródków gastronomicznych w strefie między budynkami, dopuszczenie lokalizacji akcentu architektonicznego i punktu widokowego oraz wskazanie miejsc nasadzenia zieleni zwartej (z jednoczesnym zakazem sadzenia drzew i krzewów wysokich w pasie o szerokości nie mniejszej niż 10 m od osi widokowej), zagwarantowane zostanie właściwe ukształtowanie przestrzeni wraz z widokiem na kościół pod wezwaniem Matki Boskiej Zwycięskiej i osiedlowy park. Projektowane budynki sportowo-rekreacyjne swym charakterem i kubaturą nie powinny odbiegać od zabudowy sąsiednich terenów o podobnych funkcjach.

Nowa zabudowa na terenach **4MW** i **2U** uzupełni i zoptymalizuje zabudowę osiedla oraz harmonijnie domknie osiedle od strony ulicy Połabskiej poprawiając lokalnie walory krajobrazowe całego osiedla.

Na terenach, na których projekt mpzp utrzymuje dotychczasowe przeznaczenie lub nieznacznie zmienia sposób zagospodarowania (tereny **1,2,3MW**, **UZ**, **UO**, **1ZP**, **E**, **KDW**), nie przewiduje się znaczących oddziaływań na walory krajobrazowe. Możliwe do wykonania przekształcenia zabudowy dotyczące istniejących usług, wynikają głównie z ich obecnych, niskich standardów technicznych i funkcjonalnych.

Ustalenia projektu mpzp, nakazujące zagospodarowanie terenów **1MW**, **2MW** i **UO** w powiązaniu z terenami położonymi bezpośrednio poza północną granicą planu, pozwalają na dostosowanie nowej i odnowionej zabudowy do już istniejących inwestycji budowlanych w tym rejonie, przez co zachowany zostanie charakter osiedla wraz z pełnowartościowym zapleczem usługowym.

W celu poprawy walorów krajobrazowych osiedla do projektu planu wprowadzono ustalenia dotyczące: zakazu lokalizacji tymczasowych obiektów budowlanych na terenach **MW, U, E i KDW**, budynków gospodarczych i jednokondygnacyjnych garaży na terenach **MW, U i ZP**, nowych napowietrznych sieci infrastruktury technicznej na terenach **MW, U, ZP i KDW** oraz możliwości wymiany na terenach **E** istniejących stacji transformatorowych na stacje małogabarytowe lub dopuszczenie lokalizacji stacji transformatorowych wbudowanych w budynki o innym przeznaczeniu na terenach **ZP**.

W celu zapewnienia wysokich walorów estetycznych obecnych zespołów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i usługowej, ustalono jednorodny charakter wykończenia elewacji budynków mieszkalnych w zakresie doboru detali architektonicznych oraz kolorystyki obiektów na terenach **1,2 i 3MW** oraz bardzo zbliżony wzajemny wygląd budynków o charakterze usługowym w zakresie ich wysokości (różnice między poszczególnymi funkcjami usługowymi rzędu 1 kondygnacji).

Na terenach zieleni urządzonej **ZP**, tworzących „wnętrze” osiedla mieszkaniowego, projekt planu ustala stosowanie spójnych elementów zagospodarowania, takich jak: nawierzchnie posadzek, obiekty małej architektury, oświetlenia oraz stosowanie dachów o dowolnej geometrii. W odniesieniu do terenów **KDW** projekt ustala zagospodarowanie terenów poszczególnych dróg przy zachowaniu jednorodnego wyglądu nawierzchni i obiektów małej architektury takich jak: kosze na śmieci, latarnie, oraz zachowanie ciągłości powiązań elementów pasa drogowego.

Dodatkowo, do projektu planu wprowadzono liczne zapisy porządkujące zasady lokalizacji na terenach elementów dysharmonizujących przestrzeń wizualną obszaru planu, w tym m.in. ogrodzeń, reklam, szyldów, tablic informacyjnych.

6.7. Oddziaływanie na klimat akustyczny

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego osiedla Zwycięstwa w Poznaniu obejmuje prawie w całości obszar istniejącego os. Zwycięstwa. Wyłączone z projektu planu są tereny położone w północnej części osiedla, które znalazły się w granicach mpzp obszaru „III rama komunikacyjna odcinek północny”. Teren planu ograniczony jest ruchliwymi ulicami: Lechicką, Księcia Mieszka I, Połabską i Al. Solidarności, które nie wchodzą w obszar planu.

Analizowany projekt planu obejmuje tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej – średniowysokiej i wysokiej, oraz teren zabudowy usługowej – przedszkole, szkołę podstawową i gimnazjum, dla których przepisy ustawy *Prawo ochrony środowiska*²¹ oraz rozporządzenia *w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku*²² definiują wymagane standardy akustyczne w środowisku.

Projekt planu ustala dla terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, oznaczonej na rysunku planu symbolami **1-4MW**, dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej. Z kolei, dla szkoły podstawowej, gimnazjum oraz przedszkola, objętych na rysunku planu terenem oznaczonym **UO** – w ustaleniach planu zapisano dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku jak dla terenów zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży.

Na podstawie obowiązujących przepisów prawa^{23,24}, przywołanych wyżej, dla terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej **1-4MW** należy zapewnić wymagane standardy akustyczne w środowisku – na granicach tych terenów – na poziomie: $L_{DWN}^* = 60$ dB i $L_N^* = 50$ dB, odpowiednio w porze dzieńno-wieczorno-nocnej oraz w porze nocnej lub na poziomie: $L_{AeqD}^* = 60$ dB i $L_{AeqN}^* = 50$ dB, odpowiednio w czasie pory dzieńnej oraz pory nocnej. W przypadku terenu usług **UO** – na którym funkcjonują: przedszkole, szkoła podstawowa i gimnazjum, czyli terenów zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży – należy zapewnić standardy akustyczne na poziomie: odpowiednio $L_{DWN}^* = 55$ dB oraz $L_N^* = 50$ dB lub $L_{AeqD}^* = 55$ dB i $L_{AeqN}^* = 50$ dB. Jednak, w przypadku niewykorzystywania terenów **UO**, zgodnie z ich funkcją, w porze nocy, nie obowiązuje na nich dopuszczalny poziom hałasu w porze nocy.

²¹ Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2008 r., Nr 25, poz. 150, tekst jednolity, ze zmianami)

²² Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. *w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku* (Dz. U. Nr 120, poz. 826)

²³ Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2008 r., Nr 25, poz. 150, tekst jednolity, ze zmianami)

²⁴ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. *w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku* (Dz. U. Nr 120, poz. 826)

Część terenów jw. (**1-4MW** i **UO**) znajduje się obecnie w strefach ponadnormatywnego oddziaływania akustycznego ulic i trasy PST, znajdujących się poza planem – co ilustrują załączniki 5 i 6 – dla hałasu samochodowego oraz załączniki 7 i 8 – dla hałasu tramwajowego (por. rozdz. 2.11). W przyszłości, jeśli nie będą realizowane radykalne działania i rozwiązania przeciwhałasowe, zagrożenie hałasem będzie utrzymywało się na poziomie porównywalnym ze stanem istniejącym w roku 2007 – zilustrowanym na przywołanych załącznikach 5-8, na podstawie *Mapy akustycznej miasta Poznania...*²⁵. Potencjalny wzrost natężenia ruchu zewnętrznego będzie rekompensowany spadkiem prędkości ruchu pojazdów, który obniża niepożądany hałas. Na podstawie dostępnych prognoz ruchu samochodowego²⁶, opracowanych dla miasta Poznania, oszacowano²⁷ zasięgi oddziaływania hałasu samochodowego od ulic okalających analizowany obszar planu. Przewidywana poprawa warunków akustycznych w środowisku – przy zastosowaniu tzw. cichych nawierzchni jezdni i utrzymywaniu ich na właściwym poziomie technicznym – będzie oznaczała spadek hałasu do ok. 4-5 dB. Dalsza poprawa warunków akustycznych będzie możliwa w przypadku wyraźnego spowolnienia potoku lub ograniczenia liczby pojazdów, co jednak będzie bardzo trudne w realizacji. W przypadku ul. Lechickiej, w związku z planowaną docelowo przebudową tej ulicy oraz związaną z tym przebudową skrzyżowania ul. Lechickiej z ul. Połabską, przewidywane jest zainstalowanie ekranów akustycznych, które ograniczą ponadnormatywne oddziaływanie obu ulic do granic pasa drogowego, wzdłuż przebudowanych odcinków.

W związku z powyższym przewiduje się, że w przyszłości nie będzie występowało zagrożenie hałasem od strony ul. Lechickiej i ul. Połabskiej (do końca pierwszego zjazdu z tej ulicy na osiedle – od strony północnej). Z kolei, poziom hałasu od strony pozostałej części ul. Połabskiej oraz ul. Księcia Mieszka I – mniejszy o ok. 5 dB niż w stanie istniejącym – nie powinien przekraczać dopuszczalnych wartości dla zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej na linii zabudowy. Z kolei, wzdłuż Al. Solidarności, gdzie w stanie istniejącym zagrożenie ponadnormatywnym hałasem jest największe, hałas może nieznacznie przekraczać dopuszczalne standardy na linii zabudowy, a więc i na granicy terenu zabudowy wielorodzinnej.

Projekt planu nakazuje w związku z tym oraz w okresie przejściowym – w budynkach z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi, które znajdują się w obszarach oddziaływania hałasu samochodowego lub/i tramwajowego o ponadnormatywnym poziomie w środowisku – na terenach **1-4MW** i **UO** – stosowanie zasad akustyki budowlanej, tj. przegród zewnętrznych (przede wszystkim okien) o odpowiedniej izolacyjności akustycznej. Montowaniu szczelnych okien w pomieszczeniach musi towarzyszyć jednak zapewnienie wymiany powietrza z otoczeniem, zgodnie z wymaganiami polskich norm, stosowanych w akustyce budowlanej.

Z kolei, na warunki akustyczne wewnątrz osiedla wpływać będą realizacje nowych funkcji i obiektów, generujących dodatkowe zdarzenia akustyczne w środowisku. W ustaleniach planu zakazano jednak na terenach **1U** i **2U** obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m².

Z kolei, obawy dla utrzymania wysokich standardów akustycznych w środowisku wewnątrz osiedla wiążą się z dopuszczeniem lokalizacji budynków sportowo-rekreacyjnych oraz budowli sportowych i urzędzeń rekreacji plenerowej, a także ogródków gastronomicznych otwartych – na terenie **2ZP**. Należy oczekiwać, że duża odległość tych obiektów od istniejących budynków mieszkalnych, zapisana na rysunku planu maksymalnymi nieprzekraczalnymi liniami zabudowy, jak również zagospodarowanie terenu **2ZP** zielenią, w tym wprowadzenie zieleni zwartej, oddziałującej pozytywnie „psychoakustycznie” – zagwarantują wymagane standardy akustyczne w środowisku, w otaczającej zabudowie mieszkaniowej wielorodzinnej – przynajmniej na poziomie maksymalnym dopuszczalnym.

W ustalenia planu zakazano również na terenach usług **1-2U** – lokalizacji budynków o funkcjach wymagających zapewnienia standardów akustycznych w środowisku. Ustalenia planu nie zakazują jednak realizacji funkcji o definiowanych wymaganiach akustycznych – w budynkach wielorodzinnych, np. przedszkoli.

²⁵ Mapa akustyczna miasta Poznania wraz z programem ochrony środowiska przed hałasem, Etap I: Mapa akustyczna m. Poznania (2007), Fundacja Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, Poznań, czerwiec 2008, Uchwała Nr XLIII/521/V/2008 Rady Miasta Poznania z dnia 14 października 2008 r. (Dz. U. Woj. Wlkp. z dnia 24 listopada 2008 r. Nr 200, poz. 3281)

²⁶ Dane o natężeniach ruchu pojazdów samochodowych dla prognozy: ul. Lechicka, ul. Połabska, Al. Solidarności i ul. Księcia Mieszka I

²⁷ Wyniki szacunkowych obliczeń akustycznych zasięgu oddziaływania hałasu samochodowego w perspektywie: ul. Lechicka, ul. Połabska, Al. Solidarności i ul. Księcia Mieszka I

Obszar planu znajduje się poza zasięgiem ponadnormatywnego oddziaływania hałasu kolejowego oraz lotniczego – z lotniska cywilnego Poznań – Ławica oraz lotniska wojskowego w Krzesinach. Należy założyć, że również w przyszłości obszar planu będzie poza zasięgiem powyższych uciążliwości.

6.8. Oddziaływanie na powietrze

Najbardziej istotny wpływ na kształtowanie jakości powietrza, zarówno w stanie istniejącym jak i w stanie projektowanym, będzie miała emisja zanieczyszczeń generowanych w obrębie szlaków komunikacyjnych – zlokalizowanych poza granicami planu. W obecnym stanie, główne źródło emisji zanieczyszczeń powietrza na omawianym obszarze, stanowić będą charakteryzujące się dużym natężeniem ruchu: Al. Solidarności (fragment II ramy komunikacyjnej), ul. Księcia Mieszka I, ul. Połabska oraz ul. Lechicka (fragment III ramy komunikacyjnej). W projekcie planu nie przewiduje się realizacji nowych ciągów komunikacyjnych, które generowałyby ruch samochodowy, wpływający na istotne pogorszenie jakości powietrza atmosferycznego osiedla.

Zapisy planu uwzględniają zarówno potrzeby użytkowników pojazdów samochodowych, jak i użytkowników rowerów – w zakresie stanowisk postojowych dla samochodów osobowych i rowerów. Nakaz zapewnienia na działce budowlanej stanowisk postojowych dla rowerów i dopuszczenie lokalizacji ścieżek rowerowych na terenach **KDW** otwiera możliwość zmniejszenia zanieczyszczenia powietrza poprzez zachęcenie do częstszego korzystania z rowerów.

Projekt planu przewiduje lokalizację nowych inwestycji lub rozbudowę istniejących na terenach **ZZP, 3,4MW, U, UZ** i **UO**. Większość ww. terenów jest dobrze przewietrzana, gdyż położona jest na obrzeżu osiedla, jedynie teren **ZZP** zlokalizowany jest wewnątrz osiedla (w miejscu obecnej lokalizacji strzeżonego parkingu dla samochodów osobowych). Ustalenia planu umożliwiają realizację parkingów podziemnych na terenach **ZZP, MW** i **U**. Wzrost liczby usługobiorców i mieszkańców korzystających z nowych inwestycji, realizowanych zgodnie z planem, wygeneruje zapewne dodatkowy ruch samochodowy, co wiąże się z emisją zanieczyszczeń powstających w wyniku spalania paliw silnikowych. Jednakże, ze względu na ww. lokalizację inwestycji oraz możliwość zapewnienia miejsc postojowych na parkingach podziemnych tych inwestycji, nie spowoduje to wzrostu zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego na osiedlu. W przypadku terenu **ZZP** może wręcz przyczynić się do zmniejszenia emisji zanieczyszczeń. Zgodnie z przepisami prawa, zabudowa usługowa nie może powodować przekroczeń dopuszczalnych poziomów w środowisku w zakresie emisji substancji, hałasu, promieniowania elektromagnetycznego i wibracji, poza teren, do którego inwestor lub zarządzający posiada tytuł prawny.

Nie przewiduje się również istotnych emisji zanieczyszczeń do powietrza z systemów grzewczych nowych budynków. Projekt przewiduje powiązanie infrastruktury technicznej na wszystkich terenach z układem zewnętrznym oraz zapewnienie dostępu do sieci, w tym również sieci ciepłowniczej i gazowej. Obszar mpzp objęty jest zarówno siecią ciepłowniczą, jak i gazową, w związku z tym nowe budynki będą mogły być do nich podłączone, co z punktu widzenia ochrony jakości powietrza będzie rozwiązaniem korzystnym. Dopuszczono również stosowania indywidualnych systemów grzewczych, zakazując jednocześnie stosowania pieców i trzonów kuchennych na paliwo stałe, z wyjątkiem paliw odnawialnych z biomasy. Zapisy te wpisują się w zalecenia, wynikające z rozporządzenia Nr 39/07 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 31 grudnia 2007 r. *w sprawie określenia programu ochrony powietrza dla strefy – aglomeracja Poznań*.

Zwiększona, czasowa emisja zanieczyszczeń gazowych i pyłowych spodziewana jest natomiast na etapie realizacji poszczególnych inwestycji. Źródłem emisji tych substancji będą przede wszystkim silniki pojazdów dostawczych oraz pracujących maszyn budowlanych, wykorzystywanych w pracach prowadzonych w związku z lokalizacją nowej zabudowy, przebudową lub rozbudową układu komunikacyjnego oraz elementów sieci infrastruktury technicznej. Wzrost zapylenia może nastąpić również w przypadku czasowego wykorzystywania i składowania sypkich materiałów budowlanych. Będzie to oddziaływanie krótkotrwałe, którego zasięg powinien ograniczyć się jedynie do terenów budowy i które powinno ustać po zakończeniu prowadzenia prac budowlanych.

Rozwiązaniem korzystnym – z punktu widzenia kształtowania jakości powietrza atmosferycznego – jest zachowanie na terenach **MW** dużych powierzchni terenu porośniętych zielenią w stosunku do powierzchni zabudowanych oraz zachowanie terenów zieleni urządzonej (**ZP**), ograniczającej w sposób znaczący przemieszczanie się zanieczyszczeń pochodzących z terenów komunikacyjnych. Ponadto, dla ochrony przed zanieczyszczeniami, w projekcie planu ustalono

ochronę istniejących drzew, które nie kolidują z planowanym przeznaczeniem i zagospodarowaniem terenów, a na terenie **2U**, w przypadku lokalizacji wolno stojącego obiektu handlowego o powierzchni sprzedaży powyżej 300 m², zagospodarowanie nie mniej niż 15% powierzchni działki budowlanej zielenią wysoką, natomiast na terenie **2ZP** – nasadzenie zieleni zwartej (zgodnie z rysunkiem projektu planu). Obecność terenów zagospodarowanych zielenią, a zwłaszcza zielenią wysoką, wpłynie korzystnie na zmniejszenie udziału dwutlenku węgla w powietrzu atmosferycznym oraz ograniczenie przenoszenia zanieczyszczeń pyłowych. Pośrednio, korzystny wpływ na kształtowanie jakości powietrza atmosferycznego będzie miało również określenie minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej (w obrębie poszczególnych terenów) oraz ustalenie nakazu zagospodarowania zielenią wszystkich nieutwardzonych fragmentów terenów.

6.9. Oddziaływanie na dziedzictwo kulturowe

Na omawianym terenie nie występują obiekty objęte ochroną konserwatorską w rozumieniu ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. *o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami*. W związku z powyższym nie przewiduje się wystąpienia oddziaływania na elementy dziedzictwa kulturowego na skutek realizacji ustaleń mpzp osiedla Zwycięstwa w Poznaniu.

6.10. Oddziaływanie na dobra materialne

Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na istniejące w granicach obszaru opracowania dobra materialne. Ustalenia projektu planu obejmują ochroną istniejące w jego granicach dobra materialne, m.in. poprzez zachowanie odpowiedniego układu zabudowy i układu komunikacyjnego, umożliwiające bezpieczny dostęp do poszczególnych budynków.

Wprowadzenie nowych inwestycji, obejmujących lokalizację nowej zabudowy usługowej, i mieszkaniowej, a także nowych elementów układu komunikacyjnego, zapewniających właściwą obsługę terenów, przyczyni się do wzrostu ilości dóbr materialnych oraz zwiększenia dostępności do tego typu usług dla mieszkańców zarówno os. Zwycięstwa, jak i osiedli sąsiednich.

6.11. Oddziaływanie na obszary chronione, w tym obszary Natura 2000

Jak wspomniano we wcześniejszych rozdziałach prognozy, w granicach obszaru projektu planu nie występują obszary objęte ochroną prawną – w rozumieniu ustawy *o ochronie przyrody*, w tym obszary objęte siecią Natura 2000.

Natomiast w bliskim sąsiedztwie obszaru projektu planu znajdują się: na północny-zachód Fort Va (w którym zaobserwowano zimujące nietoperze) i na północny-wschód Fort V. Oba te forty objęte są siecią Natura 2000. Do głównych zagrożeń dla prawidłowego funkcjonowania siedlisk nietoperzy zaliczyć należy działania człowieka prowadzące do pomniejszenia ich bazy pokarmowej, m.in. poprzez stosowanie środków owadobójczych, chemicznych środków ochrony roślin, stosowanie toksycznych środków ochrony drewna w budynkach, w których znajdują one schronienie. W przypadku fortyfikacji szczególnie niebezpieczne są działania powodujące zmianę mikroklimatu panującego w fortach, m.in. szczelne zamykanie otworów wlotowych, zaburzających cyrkulację powietrza, osuszanie podziemi oraz zbyt częsta obecność człowieka w fortach – w trakcie hibernacji nietoperzy.

Realizacja ustaleń mpzp osiedla Zwycięstwa w Poznaniu nie wpłynie na pogorszenie stanu siedliska nietoperzy. W żaden sposób nie wpłynie też na funkcjonowanie fortu jako miejsca ich zimowania. Natomiast działania mające na celu eliminację bezpośrednich zagrożeń dla nietoperzy – zabezpieczanie miejsc zimowania poprzez zakładanie krat na wloty do fortu, ograniczanie ruchu turystycznego w trakcie hibernacji nietoperzy, zabezpieczanie odpowiedniej cyrkulacji powietrza w fortach oraz zabezpieczanie bazy pokarmowej dla nietoperzy poprzez ograniczanie stosowania chemicznych środków ochrony roślin – znajdują się poza zakresem ustaleń planu miejscowego.

6.12. Oddziaływanie transgraniczne

Ze względu na położenie geograficzne Poznania (znaczne oddalenie od terenów przygranicznych państwa) stwierdzić należy, że realizacja ustaleń omawianego planu miejscowego nie spowoduje oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, w rozumieniu Konwencji z Espoo z 25 lutego 1991 r.

7. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA

Analiza skutków realizacji postanowień mpzp prowadzona będzie w oparciu o wyniki pomiarów, ocen i analiz, wykonywanych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska przez zobligowane do tego instytucje. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu, Państwowy Instytut Geologiczny, Prezydent miasta Poznania (będący jednocześnie starostą powiatu grodzkiego) prowadzą monitoring poszczególnych komponentów środowiska, w zakresie oraz z częstotliwością określoną w przepisach odrębnych, w tym w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska*²⁸ oraz ustawie z dnia 18 lipca 2001 r. *Prawo wodne*²⁹.

Działania ww. instytucji w zakresie monitoringu poszczególnych komponentów środowiska pozwolą na ocenę skutków realizacji ustaleń mpzp i umożliwią reakcję na ewentualne negatywne zjawiska zachodzące w środowisk.

W kontekście ustaleń omawianego w prognozie projektu planu, szczególnie istotne będzie monitorowanie poziomu hałasu samochodowego od istniejących ulic, w szczególności fragmentu III ramy komunikacyjnej – w związku z przewidywanymi zmianami, wynikającymi z realizacji (obecnie przygotowywanego) miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru "III RAMA KOMUNIKACYJNA odcinek północny" w Poznaniu – oraz fragmentu II ramy komunikacyjnej, czyli Al. Solidarności. Monitoring hałasu prowadzony może być m.in. w oparciu o mapy akustyczne, sporządzane, zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska*, co 5 lat przez starostę (w przypadku Poznania Prezydenta Miasta).

8. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE MPZP

Projekt planu nie wymaga zastosowania rozwiązań alternatywnych, które na skutek ich realizacji powodowałyby zmiany dotychczasowych funkcji terenów.

9. WNIOSKI

- Realizacja ustaleń mpzp osiedla Zwycięstwa w Poznaniu przyczyni się do uzupełnienia zabudowy mieszkaniowej na terenie **4MW** i usługowej na terenie **2U** oraz optymalnego zagospodarowania terenu **2ZP** zieleni urządzonej, we wnętrzu osiedla, poprzez zlokalizowanie tam obiektów sportowo-rekreacyjnych.
- Na pozostałych terenach projekt planu utrzymuje dotychczasowe przeznaczenie i zagospodarowanie przestrzenne, jedynie w przypadku usług nieznacznie zmienia parametry, wskaźniki kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenu.
- Jak wykazano w prognozie, realizacja ustaleń mpzp osiedla Zwycięstwa w Poznaniu powodować będzie oddziaływania na środowisko przyrodnicze o zróżnicowanym charakterze, intensywności oraz zasięgu przestrzennym. Oddziaływania te będą skutkiem realizacji w granicy planu nowych inwestycji budowlanych, związanych z lokalizacją zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, i usługowej oraz związaną z tym rozbudową sieci infrastruktury technicznej. Do trwałych lub długotrwałych oddziaływań zaliczyć należy:
  - ingerencję w powierzchnię ziemi i warunki gruntowo-wodne w miejscach realizacji inwestycji budowlanych (w szczególności realizacja dopuszczonych planem kondygnacji podziemnych),
  - zmniejszenie obecnych powierzchni biologicznie czynnych oraz pogorszenie warunków infiltracyjnych gruntu w miejscach realizacji zabudowy i obsługujących ją terenów komunikacyjnych,
  - usunięcie zieleni w miejscach realizacji zabudowy i szlaków komunikacyjnych,
  - zwiększenie emisji (zanieczyszczeń powietrza i hałasu) w związku z funkcjonowaniem nowych terenów zabudowanych.
- Uchwalenie mpzp dla omawianego obszaru pozwoli na powstrzymanie niekontrolowanego rozwoju terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, realizowanych na podstawie decyzji

²⁸ zgodnie z art. 88, art. 109 ust.1, art. 117 ust. 1 ustawy *Prawo ochrony środowiska*

²⁹ zgodnie z art. 155a ustawy *Prawo wodne*

o warunkach zabudowy, charakteryzujących się znaczną intensywnością zabudowy – dużą powierzchnią zabudowy przy niskim udziale powierzchni biologicznie czynnych – praktycznie pozbawionych zieleni wysokiej, realizowanych przy słabo rozwiniętym układzie dróg, który nie przewiduje przejścia zwiększonego ruchu samochodowego oraz zwiększonych potrzeb parkingowych.

- Zrealizowanie zaproponowanego w projekcie planu układu urbanistycznego w pełnym zakresie (prawdopodobnie w dłuższej perspektywie czasu) pozwoli na poprawę uwarunkowań krajobrazowych omawianego obszaru. Projekt planu zawiera ustalenia w zakresie zakazu lub ograniczenia możliwości lokalizacji elementów zagospodarowania dysharmonizujących walory krajobrazowe terenów, na przykład: ogrodzeń, reklam, szyldów, napowietrznych elementów sieci infrastruktury technicznej oraz tymczasowych obiektów budowlanych.
- Dopełnienie i kształtowanie obecnego układu funkcjonalno-przestrzennego połączone z zachowaniem, na terenach nowych inwestycji budowlanych, odpowiednio wysokiego udziału powierzchni biologicznie czynnych, zagospodarowanych zielenią (w tym również zielenią wysoką), umożliwi wytworzenie środowiska bardziej przyjaznego dla funkcjonowania człowieka.
- Wprowadzenie ustaleń w zakresie zasad ochrony i kształtowania środowiska i przyrody pozwoli na ograniczenie negatywnych oddziaływań na środowisko, jakie mogłyby się pojawić w konsekwencji wprowadzenia na te tereny nowego sposobu zagospodarowania i użytkowania. Warunkiem niezbędnym dla ograniczania negatywnych skutków będzie jednak precyzyjne wyegzekwowanie ustaleń planu miejscowego i restrykcyjne przestrzeganie przez inwestorów przepisów i wymogów ochrony środowiska, wynikających z przepisów odrębnych, zwłaszcza w zakresie prawidłowego prowadzenia gospodarki odpadami, gospodarki wodno-ściekowej, ochrony przed hałasem, a także ochrony i kształtowania zieleni.
- Istotnym warunkiem zachowania prawidłowego funkcjonowania środowiska będzie również przestrzeganie zapisów określających maksymalną powierzchnię zabudowy nowych budynków, utrzymanie – określonego na poszczególnych terenach w projekcie planu – udziału powierzchni biologicznie czynnych, wprowadzenie zieleni zwartej na terenie zieleni urządzonej oraz wprowadzanie nowej zieleni na wszystkich nieutwardzonych fragmentach terenów. Wprowadzana zieleń powinna składać się z jak największej ilości drzew i krzewów gatunków rodzimych oraz jednocześnie gatunków dostosowanych do lokalnych warunków siedliskowych. Skład gatunkowy, gęstość nasadzeń i fizjonomia zieleni powinny być dostosowane do pełnienia funkcji, zarówno środowiskotwórczych, sanitarnych, jak i estetycznych. Ponadto, możliwość zwiększenia bioróżnorodności gatunkowej flory, a w ślad za nią i fauny, otwiera dopuszczenie realizacji oczek wodnych na terenach zieleni urządzonej. Realizacja oczek wodnych może przyczynić się do podniesienia i wzmocnienia wartości ekologicznych terenu osiedla Zwycięstwa.

10. STRESZCZENIE

Prognoza oddziaływania na środowisko stanowi podstawowy dokument, niezbędny do przeprowadzenia postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji polityki, strategii, planu lub programu. Obowiązek jej opracowania wynika bezpośrednio z zapisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko* oraz z ustawy z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*.

Zasadniczym celem prognozy oddziaływania na środowisko jest diagnoza obecnego stanu środowiska oraz wskazanie potencjalnego oddziaływania realizacji ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na środowisko przyrodnicze, przy uwzględnieniu jego poszczególnych komponentów, w tym: powierzchni ziemi, warunków wodnych, różnorodności biologicznej, krajobrazu, szaty roślinnej i zwierząt, powietrza, klimatu akustycznego. Wzięto również pod uwagę oddziaływanie realizacji ustaleń mpzp na ludzi, dobra materialne, dziedzictwo kulturowe.

Prognoza dotyczy projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego osiedla Zwycięstwa w Poznaniu. Projekt opracowywany jest na podstawie uchwały Nr CVI/1218/IV/2006. Rady Miasta Poznania z dnia 24 października 2006 r. Obejmuje obszar położony w północnej części Poznania. Obejmuje teren ograniczony ulicami: Al. Solidarności, Księcia Mieszka I, Lechicka, Połabska – z wyłączeniem tych ulic. Powierzchnia terenu objętego planem wynosi około 39 ha.

Prognoza składa się z ośmiu części. W pierwszej omówiono podstawy formalno-prawne, metodologię i zasadność jej sporządzania.

W drugiej części omówiono położenie przedmiotowego obszaru w przestrzeni miasta i jego obecne zagospodarowanie. Scharakteryzowano poszczególne elementy środowiska przyrodniczego oraz ich wzajemne powiązania, w tym rzeźbę terenu, budowę geologiczną i warunki gruntowe, warunki wodne, szatę roślinną, świat zwierzęcy, gleby, klimat lokalny. Określono również stan środowiska przyrodniczego w zakresie jakości powietrza, wód oraz klimatu akustycznego.

W trzeciej części prognozy zwrócono uwagę na problemy ochrony środowiska występujące na omawianym obszarze, dotyczącymi m.in. konsekwencji przekształceń powierzchni ziemi i niskiej różnorodności biologicznej obecnych zasobów flory i fauny.

W czwartej części omówiono cel i zapisy projektu planu. Wskazano również ich powiązania z zapisami *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Poznania*. Wykazano także potencjalne skutki dla środowiska i przestrzeni, jakie mogą wystąpić w przypadku braku realizacji ustaleń projektu planu.

W piątej części omówiono podstawowe cele ochrony środowiska, formułowane na szczeblu międzynarodowym, krajowym i lokalnym, istotne z punktu widzenia projektu mpzp osiedle Zwycięstwa w Poznaniu.

W szóstej części omówiono potencjalne oddziaływanie realizacji ustaleń projektu planu na poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego. Wskazano też rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego planu.

W siódmej części odniesiono się do zagadnień związanych z analizą skutków realizacji postanowień planu miejscowego. Natomiast w części ósmej zwrócono uwagę na brak rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zaproponowanych w projekcie mpzp osiedla Zwycięstwa w Poznaniu.